

КВАДАР ДОО Скопје

Н. Русински 3 - 1 / 5

www.kvadar.com.mk

info@kvadar.com.mk

+389. 2 . 52 00 929

+389 . 75 . 40 80 60

ПЛАНСКА ПРОГРАМА

**ЗА ИЗРАБОТКА НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА
ПОДРАЧЈА И ГРАДБИ ОД ДРЖАВНО ЗНАЧЕЊЕ ЗА
ИЗГРАДБА НА ВЕТЕРЕН ПАРК КИЧЕВО (ЗА
ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ОД
ОБНОВЛИВИ ИЗВОРИ СО КАПАЦИТЕТ ДО 35MW)
КО ДУШЕГУБИЦА И КО ДОБРЕНОЕЦ,
ОПШТИНА КИЧЕВО И КО ГАЛИЧНИК, ОПШТИНА
МАВРОВО РОСТУШЕ**

Технички број 0701-583

Скопје, Октомври 2022

ПРЕДМЕТ: ПЛАНСКА ПРОГРАМА ЗА
ИЗРАБОТКА НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН
ЗА ПОДРАЧЈА И ГРАДБИ ОД ДРЖАВНО
ЗНАЧЕЊЕ ЗА ИЗГРАДБА НА ВЕТЕРЕН ПАРК
КИЧЕВО (ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА
ЕНЕРГИЈА ОД ОБНОВЛИВИ ИЗВОРИ СО
КАПАЦИТЕТ ДО 35MW) КО ДУШЕГУБИЦА И КО
ДОБРЕНОЕЦ, ОПШТИНА КИЧЕВО И КО
ГАЛИЧНИК, ОПШТИНА МАВРОВО РОСТУШЕ

НАРАЧАТЕЛ: КИЧЕВО ВИНД ДООЕЛ Скопје

ОДОБРУВАЧ: РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРАНСПОРТ И ВРСКИ

ИЗРАБОТУВАЧ: КВАДАР ДОО Скопје
ул.Никола Русински 3-1/5, Скопје
www.kvadar.com.mk
тел. 02 5200929

УПРАВИТЕЛ: Биљана Петрова

**ПЛАНЕРИ:
РАБОТЕН ТИМ:** Биљана Петрова, диа
Овластување бр.0.0435
Милица Миловановиќ, миа

ТЕХНИЧКИ БРОЈ: 0701- 583

ДАТУМ: Октомври 2022

СОДРЖИНА

I. ОПШТ ДЕЛ	4
ПОТВРДА ЗА РЕГИСТРИРАНА ДЕНОСТ	5
ЛИЦЕНЦА ЗА ИЗРАБОТУВАЊЕ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАНОВИ	6
РЕШЕНИЕ ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ НА ОДГОВОРНИ ПЛАНЕРИ.....	7
ОВЛАСТУВАЊЕ НА ПЛАНЕР ПОТПИСНИК	11
II. ТЕКСТУАЛЕН ДЕЛ	12
ВОВЕД	12
1. ПОДРАЧЈЕ НА ПЛАНСКИОТ ОПФАТ.....	12
2. СПЕЦИФИЧНИ ПОТРЕБИ И МОЖНОСТИ ЗА ПРОСТОРЕН РАЗВОЈ НА ПОДРАЧЈЕТО ВО РАМКИ НА ОПФАТОТ	13
3. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦЕЛИ НА ПЛАНИРАЊЕТО И ПРОГРАМСКИТЕ СОДРЖИНИ ШТО ТРЕБА ДА БИДАТ ПРЕДМЕТ НА ПЛАНИРАЊЕТО	14
• СОДРЖИНИ	14
• ИНФРАСТРУКТУРА	15
• МЕТОДОЛОГИЈА	15
III. ГРАФИЧКИ ПРИЛОЗИ	16
1. УСЛОВИ ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ со Тех.бр.У36622 од август 2022 и Решение од МЖСПП со арх.бр. УП1-15 1612/2022	
2. ПРЕДЛОГ ПЛАНСКИ ОПФАТ НА АЖУРИРАНА ГЕОДЕТСКА ПОДЛОГА ... М =1 : 1000	
3. ПОШИРОКО ОПКРУЖУВАЊЕ И СООБРАЌАЈНА ПОВРЗАНОСТ	

I. ОПШТ ДЕЛ

ПОТВРДА ЗА РЕГИСТРИРАНА ДЕНОСТ

**ЦЕНТРАЛЕН
РЕГИСТАР**

НА РЕПУБЛИКА
СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА лица

Трговски регистар и регистар на други правни

www.crm.com.mk

Дигитално потпишан од: CRRSM

Централен Регистар на Република Северна Македонија

Датум и час на потпишување: 18.11.2021 во 18:50:14

Издавач на сертификатот: KIBSTrust Issuing Qseal CA G2

Сертификатот е валиден до: 07.11.2024

Документот е дигитално потпишан и е правно валиден

Број: 0809-50/155020210096135

Датум и време: 18.11.2021 г. 18:50:01

/Електронски издаден документ/

ПОТВРДА

за регистрирана дејност

ТЕКОВНИ ПОДАТОЦИ ЗА СУБЈЕКТОТ	
ЕМБС:	5107750
Назив:	Друштво за проектирање,инженеринг,промет и услуги КВАДАР ДОО Скопје
Седиште:	НИКОЛА РУСИНСКИ бр.3-1/5 СКОПЈЕ - КАРПОШ, КАРПОШ

ПОДАТОЦИ ЗА РЕГИСТРИРАНА ДЕЈНОСТ	
Предмет на работење:	Регистрирана е општа клаузула за бизнис
Приоритетна дејност/ главна приходна шифра:	71.11 - Архитектонски дејности
Други дејности во внатрешниот промет:	Нема
Евидентирани дејности во надворешниот промет:	Има
Одобренија, дозволи, лиценци, согласности:	- Лиценца број П.207/Б од 14.05.2009 година Б за проектирање на градби од трета,четврта и петта категорија издадена од Министерство за транспорт и врски; -Лиценца број 0074 од 11.02.2014 година за изработување на урбанистички планови издадена од Министерство за транспорт и врски Скопје;

Правна поука: Против овој реален акт може да се изјави приговор до Централниот регистар на Република Северна Македонија во рок од 8 дена од денот на приемот.

Број: 0809-50/155020210096135

Страна 1 од 1

ЛИЦЕНЦА ЗА ИЗРАБОТУВАЊЕ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАНОВИ

**РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРАНСПОРТ И ВРСКИ
СКОПЈЕ**

ВРЗ ОСНОВА НА ЧЛЕН 18 СТАВ 1 ОД ЗАКОНОТ ЗА ПРОСТОРНО И УРБАНИСТИЧКО ПЛАНИРАЊЕ
(„СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА“ БР.51/05, 137/07, 91/09, 124/10, 18/11, 53/11, 144/12 И 55/13)
МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ТРАНСПОРТ И ВРСКИ
ИЗДАВА

ЛИЦЕНЦА

ЗА ИЗРАБОТУВАЊЕ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАНОВИ

БРОЈ 0074

НА

Друштво за проектирање, инженеринг, промет и услуги
КВАДАР ДОО Скопје

СО ДОБИВАЊЕ НА ОВАА ЛИЦЕНЦА ПРАВНОТО ЛИЦЕ СЕ ЗДОБИВА СО
ПРАВО ЗА ИЗРАБОТУВАЊЕ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАНОВИ СОГЛАСНО ЗАКОН

ЛИЦЕНЦАТА ВАЖИ ДО: 11.02.2024 год.
ИЗДАДЕНО НА: 11.02.2014 год.
СКОПЈЕ

МИНИСТЕР

Миле Јанакиески

Н. Русински 3 - 1 / 5

www.kvadar.com.mk

info@kvadar.com.mk

+389. 2 . 52 00 929

+389 . 75 . 40 80 60

бр. 0302-583

Скопје, 19.10.2022

РЕШЕНИЕ ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ НА ОДГОВОРНИ ПЛАНЕРИ

Управителот на КВАДАР ДОО Скопје, ги назначува следните стручни лица да бидат овластени планери на документацијата:

**ПЛАНСКА ПРОГРАМА ЗА ИЗРАБОТКА
НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА ПОДРАЧЈА И ГРАДБИ ОД ДРЖАВНО ЗНАЧЕЊЕ ЗА
ИЗГРАДБА НА ВЕТЕРЕН ПАРК КИЧЕВО
(ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ОД ОБНОВЛИВИ ИЗВОРИ СО
КАПАЦИТЕТ ДО 35MW)
КО ДУШЕГУБИЦА И КО ДОБРЕНОЕЦ
ОПШТИНА КИЧЕВО**

со технички број 0701-583

Се задолжуваат лицата:

1. Биљана Петрова, диа со овластување бр.0.0485 и
2. Милица Миловановиќ, миа.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ:

Изработувачот поседува Лиценца за изработување на урбанистички планови бр.0074. Назначените стручни лица ги исполнуваат условите од Законот за просторно и урбанистичко планирање (Сл. весник на РСМ 32/2020), овластени се да изработуваат и потпишуваат планска документација и поседуваат соодветно Овластување издадено од Комора на овластени архитекти и инженери на РСМ.

Управител:

Биљана Петрова, диа

ОВЛАСТУВАЊЕ НА ПЛАНЕР ПОТПИСНИК

Република Северна Македонија
КОМОРА НА ОВЛАСТЕНИ АРХИТЕКТИ
И ОВЛАСТЕНИ ИНЖЕНЕРИ

Врз основа на член 67, став (10) од Законот за урбанистичко планирање,
(„Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 32 од 10 февруари 2020 г.)
Комората на овластени архитекти и овластени инженери издава

ОВЛАСТУВАЊЕ

ЗА ИЗРАБОТУВАЊЕ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАНОВИ

на

БИЉАНА ПЕТРОВА

дипломиран инженер архитект (NQF VII-1)

Овластувањето се издава на НЕОПРЕДЕЛЕНО ВРЕМЕ и важи се додека лицето носител на овластувањето ги исполнува условите пропишани во овој закон и во статутот на комората

Број: **0.0435**

Издадено на: 14.09.2020 год.

Претседател на
Комората на овластени архитекти
и овластени инженери

Проф. д-р Миле Димитровски
дипл.маш.инж.

II. ТЕКСТУАЛЕН ДЕЛ

ВОВЕД

Планската програма за **Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење за изградба на ветерен парк Кичево (за производство на електрична енергија од обновливи извори со капацитет до 35MW) КО Душегубица и КО Добреноец, Општина Кичево и КО Галичник, Општина Маврово Ростуше** се изработува согласно: член 44 од Законот за урбанистичко планирање (Сл.весник на РСМ бр. 32/2020), за планска документација која се изработува согласно член 30 од Законот за урбанистичко планирање (Сл.весник на РСМ бр. 32/2020) и член 47 од Правилникот за урбанистичко планирање (Сл.Весник на РСМ бр.225/2020, бр.219/2021 и бр.104/2022).

Планската програма на урбанистичките планови се состои од текстуален и графички дел. Во графичкиот дел се утврдува прелиминарна граница на планскиот опфат на ажурирана геодетска подлога, а во текстуалниот дел на планската програма се опишува подрачјето на планскиот опфат, специфичните потреби и можности за просторен развој на подрачјето во рамки на опфатот, како и општите и посебните цели на планирањето и програмските содржини што треба да бидат предмет на планирањето.

1. ПОДРАЧЈЕ НА ПЛАНСКИОТ ОПФАТ

Планскиот опфат е лоциран во Општина Кичево на периферијата на Кичево со оддалеченост од 12km, со планинско земјиште на надморска височина од 1800-2000m, на делови од КП 1, КП 3 и КП 6; КО Душегубица, КП 1; КО Добреноец и КП 24 и КП 38; КО Галичник. Површината на опфатот е 241 856.63 m² (24,19ha), со катастарска култура пасиште и камењар, како и јавни пат (постоен некатегоризиран пат кон кој се приклучува планираниот пат).

На графичките прилози, границата на планскиот опфат е прикажана како прелиминарна и приближна граница со испрекината црвена линија која што ги поврзува сите прекршни точки, и ќе се уточни при изработка на планот.

Планскиот опфат е со должина од 7km, во правец север-југ. Планскиот опфат е определен на север со точка на оската на опфатот со координатите: X = 7484690.6915 Y = 4604579.2600 и најјужна точка од опфатот со координати: X = 7484812.4800 Y = 4598306.4728.

2. СПЕЦИФИЧНИ ПОТРЕБИ И МОЖНОСТИ ЗА ПРОСТОРЕН РАЗВОЈ НА ПОДРАЧЈЕТО ВО РАМКИ НА ОПФАТОТ

Согласно барањата на нарачателот се изработува УППГДЗ - Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење за изградба на ветерен парк Кичево (за производство на електрична енергија од обновливи извори со капацитет до 35MW) КО Душегубица и КО Добреноец Општина Кичево и КО Галичник, Општина Маврово Ростуше.

Основа за планирање на предметниот опфат се:

- претходно направените истражни работи и мерења
- претходно добиените податоци
- условите за планирање на просторот коишто произлегуваат од Просторниот план на Република Северна Македонија
- општите и посебни барања на нарачателот.

Специфичните потреби на подрачјето во рамки на опфатот кои треба да се задоволат со овој Урбанистички план се:

- планирање и овозможување на услови за градба на градби со намена ГЗ.7 Ветерни електрани
- планирање на површини за градба
- планирање на потребна инфраструктура.

Можности за просторен развој на подрачјето во рамки на опфатот произлегуваат од потребите за обезбедување на чиста енергија, условено од условите за планирање на просторот, конфигурацијата на теренот и природните услови и ограничувања.

Условите за планирање на просторот се наменети за изградба на ветерен парк Кичево (за производство на електрична енергија од обновливи извори со капацитет до 35MW), КО Душегубица и КО Добреноец Општина Кичево.

Планскиот опфат се наоѓа во зоната за одржливо користење границите на НП Маврово.

Планскиот опфат зафаќа подрачје од втората, односно се протега на сртот на премин на втората и третата заштитна зона на изворот Студенчица.

Условите за планирање треба да претставуваат влезни параметри и насоки при планирањето на просторот и поставување на планските концепции и решенија по сите области релевантни за планирањето на просторот, обработени во согласност со Просторниот план на Република Македонија и просторниот план на регионот на сливот на реката Треска.

Претходно за предметниот плански опфат не се изработени плански документации.

За опфатот добиени се услови за планирање на просторот со тех.бр.У36622 од август 2022 (Решение од МЖСПП со бр.УП1-15-1612/2022 од 24.8.2022). Условите за планирање на просторот се состојат од следните

Заклучни согледувања

Условите за планирање на просторот се наменети за изградба на ветерен парк Кичево (за производство на електрична енергија од обновливи извори со капацитет до 35 MW), КО Душегубница и КО Добреноец Општина Кичево.

Површината на планскиот опфат изнесува 23,45 ha.

Планскиот опфат навлегува во зона на одржливо искористување во Национален Парк Маврово и во II и III заштитна зона на изворот Студенчица.

Видот на планската документација да се усогласи со Законот за урбанистичко планирање и Правилникот за урбанистичко планирање.

Условите за планирање треба да претставуваат влезни параметри и насоки при планирањето на просторот и поставување на планските концепции и решенија по сите области релевантни за планирањето на просторот, обработени во согласност со Просторниот план на Република Македонија и Просторниот план на регионот на сливот на реката Треска.

При изработката на предметната документација, треба да се имаат предвид следните поединечни заклучни согледувања од секторските области опфатени со Просторниот план:

Економски основи на просторниот развој

- Снабдувањето со електроенергија, се издвојува како посебен инфраструктурен услов за развој на стопанството. Развојот на инфраструктурните системи претставува значајна детерминанта на идниот економски развој. Електро-енергетската и комуналната инфраструктура се издвојуваат со својот придонес и влијание врз развојот и разместеноста на стопанските капацитети и дејности. Користењето на обновливата енергија на ветерот и безотпадното производство кореспондираат со основните определби на Просторниот план на Р. Македонија за одржлив локален и национален развој.
- Согласно определбите на Просторниот план на Р. Македонија, идниот развој и разместеноста на стопанските дејности на овој простор вклучително и изградбата и активирањето на предвидените ветерници треба да базира на примена на принципите и стандардите за заштита на животната средина, особено нивна превентивна примена и спречување на негативните влијанија врз животната и работна средина.

Користење и заштита на земјоделско земјиште

- Согласно Просторниот план на Република Македонија, просторот на Републиката е поделен во 6 земјоделско-стопански реони и 54 микрореони. Предметната локација припаѓа на западниот земјоделско стопански реон со 7 микрореони.

- При изработка на планската документација, неопходно е воспоставување и почитување на ефикасна контрола на користењето и уредување на нормите и стандарди за градба. Меѓу приоритетните определби на Просторниот план е заштитата на земјоделското земјиште, а особено стриктното ограничување на трансформацијата на земјиштето од I-IV бонитетна класа за неземјоделско користење, како и зачувување на квалитетот и природната плодност на земјиштето.

Шуми и шумско земјиште

- Со цел да се отпочне реверзибилен процес, на враќање на шумата во терените каде таа некогаш постоела, и да се остварат оптимални користи од земјиштето и биолошките капацитети во шумарството, неопходно е: навремено изведување на одгледувачките и обновителните зафати со однапред одреден годишен изведбен план и програма; апсолутна предност да се дава на површините со изразена ерозија и терените во непосредните сливови на вештачките акумулации; пошумувањето на голините со автохтони видови на дрвја, особено околу изворите на вода предвидени за каптирање и да се врши пошумување на голините и земјоделските површини, покрај фреквентните патишта, заради заштита од зголемениот степен на загаденост.

Водостопанство и водостопанска инфраструктура

- Просторот на кој се предвидува изградба на ветерниот парк се наоѓа во сливот на реката Треска, чии водотеци се одликуваат со висок квалитет на водите и голем проток на вода. Поради карактеристиките на водите во сливот, со Просторниот план на Република Македонија предвидено е изградба на регионален водостопански систем (РВС) „Треска“, со кој ќе се зафаќаат води од сливот и ќе се префрлуваат кон Источна Македонија, односно ќе се покриваат потребите во ВП „Скопје“, „Пчиња“, „Средна и Долна Брегалница“ и „Струмичко Радовишко“. Поради предвиденото решение потребно е водење на соодветна политика во просторниот развој на целиот слив на реката Треска со цел да се зачува и заштити квалитетот на водите како една од најголемите резерви на чиста вода во Републиката.
- Во сливот на реката регистрирани се повеќе извори со голема издашност од кои изворот Студенчица е од големо значење бидејќи од него се зафаќаат води за регионалниот водоснабдителен систем (РВС) „Студенчица“. Од овој РВС се водоснабдуваат населените места во општините Другово, Осломеј, Вранештица, Пласница, Кичево, Македонски Брод, Прилеп, Долнени и Крушево. Врз основа на хранењето на изворот донесена е **“Одлука за определување на заштитни зони на изворот Студенчица”** (сл.вес. на РМ бр 151/11), каде се дефинирани се три заштитни зони. Планскиот опфат на ветрениот парк се наоѓа во II заштитна зона или широката заштитна зона (зона на санитарно ограничување) и во III заштитна зона или пошироката заштитна зона (зона на хигиенско - епидемиолошко следење и набљудување). При изработката на планската документација и при

нејзината реализација да се почитува режимот на заштита во зоните дефинирани со “Одлука за определување на заштитни зони на изворот Студенчица”.

Енергетика и енергетска инфраструктура

- Локацијата за изградба на ветерен парк Кичево (за производство на електрична енергија од обновливи извори со капацитет до 35 MW) КО Душегубница и КО Добреноец Општина Кичево, нема конфликт со постојните и планирани енергетски водови.
- Изградбата на ветерен парк од обновливи извори на енергија ги подобрува перформансите на електроенергетската мрежа, го намалува увозот на електрична енергија и емисиите на стакленички гасови.

Урбанизација и мрежа на населби

- Иницијативата за изградба на ветерен парк Кичево (за производство на електрична енергија од обновливи извори) во КО Душегубница и КО Добреноец, Општина Кичево, ќе овозможи поефикасно снабдување на населбите со електрична енергија, што е особено значајно за оние кои немаат соодветно, односно квалитетно снабдување. Преку воведување на алтернативни извори на енергија се овозможува заштеда на необновливи извори на енергија што е еден од основните приоритети во одржливиот развој.

Домување

- Иницијативата за изградба на ветерен парк Кичево (за производство на електрична енергија од обновливи извори) во КО Душегубница и КО Добреноец, Општина Кичево, е во функција на обезбедување поквалитетни услуги за снабдување на домаќинствата со електрична енергија во овој дел на Републиката, со што се овозможува квалитативно и квантитативно подигнување на комуналната опременост на станот.

Јавни функции

- Локацијата изградба на ветерен парк Кичево (за производство на електрична енергија од обновливи извори) во КО Душегубница и КО Добреноец, Општина Кичево, е во функција на развој на стопанските активности и е надвор од урбаниот опфат на најблиската населба, така што нема препораки и обврски за организација на јавни функции, што значи дека се исклучени и можностите за било каков конфликт помеѓу два типа на функции.

Индустрија

- Производството и потрошувачката на енергија се едни од релевантните индикатори за достигнатото ниво на економски развој на една земја или

регион. Од електро-енергетската инфра, односно супраструктура се издвојуваат ветерниците со новите технологии за производството на енергија за задоволување на сè поголемите потреби како на широката потрошувачка така и на стопанските дејности, од кои како голем потрошувач и корисник на овој ресурс се јавува индустријата. Искористувањето на ветерот како алтернативен извор на енергија представува најевтина и најсовремена енергетска технологија, која нуди брзо и долгорочно намалување на дефицитот на електрична енергија.

- Реализацијата на Планска документација и изградбата на предвидениот ветерен парк во Општина Кичево е во функција на определбите за одржлив економски развој и примена на штедливи технологии во однос на природните ресурси и работната сила.

Сообраќајна инфраструктура

- Според Просторниот план на Република Македонија автопатската и магистрална патна мрежа релевантна за предметниот простор е:
- А2 - (Граница со Бугарија - ГП Деве Баир - Крива Паланка - Страцин - Романовце - Куманово - Миладиновце - обиколница Скопје - Тетово - Гостивар - Кичево - Требениште - Струга - граница со Албанија - ГП Кафасан).
- Релевантен регионален патен правец за предметната локација, според Просторниот план на Република Македонија, влегува во групата на регионални патишта "Р2" и е со ознака:
- Р2246 – (Бошков Мост-врска со Р1202-Извор-врска со А2- и делница за с.Гари.
- При планирање да се почитува Законот за јавни патишта („Службен весник на Република Македонија” број: 84/08, 52/09, 114/09, 124/10, 23/11, 53/11, 44/12, 168/12, 163/13, 187/13, 39/14, 42/14, 166/14, 44/15, 116/15, 150/15, 31/16, 71/16, 163/16 и 174/21)
- При планирање да се почитува заштитна зона на патот, согласно Законот за јавни патишта („Службен весник на Република Македонија” број: 84/08, 52/09, 114/09, 124/10, 23/11, 53/11, 44/12, 168/12, 163/13, 187/13, 39/14, 42/14, 166/14, 44/15, 116/15, 150/15, 31/16, 71/16, 163/16, 174/21).

Радиокомуникациска и кабелска електронско комуникациска мрежа

- Локацијата за изградба на ветерен парк Кичево (за производство на електрична енергија од обновливи извори со капацитет до 35 MW) КО Душегубница и КО Добреноец Општина Кичево, нема конфликт со постојните и планирани радиокомуникациски и кабелски електронско комуникациски мрежи.
- Преку кабелските електронски комуникациски мрежи, на крајните корисници треба да им се обезбеди сигурен пренос на јавни електронски комуникациски услуги со задоволување на одредени општи и посебни

услови за квалитет, во согласност со Законот за електронските комуникации и препораките за обезбедување на одредено ниво на квалитет на пренос.

Заштита на животната средина

- Со цел да се обезбеди заштита и унапредување на животната средина при изградбата на ветерен парк Кичево (за производство на електрична енергија од обновливи извори со капацитет до 35 MW) КО Душегубница и КО Добреноец Општина Кичево, потребно е да се почитуваат одредбите пропишани во законската регулатива од областа на заштита на животната средина и подзаконските акти донесени врз нивна основа.
- Да се внимава да не дојде до искористување на земјиштето на начин и обем со кој би се загрозиле неговите природни вредности.
- Да се следи и контролира присуството на загадувачки материи во воздухот во периодот на изградба на ветерните електрани, со цел да се одржи квалитетот на воздухот во граници на дозволените нивоа на емисии.
- Да се превземат активности за намалување на бучавата и вибрациите од опремата, со цел да се избегнат негативните ефекти од бучавата и да се почитуваат пропишаните гранични вредности за дозволено ниво на бучава во животната средина.
- Во насока на минимизирање на негативните влијанија врз животната средина и намалување на бучавата до ниво кое нема да има негативно влијание врз луѓето и животинскиот свет во околината на предметната локација се препорачува современ дизајн на конструкцијата.
- Треперењето на сенката, како резултат на движењето на перките, би можело да има негативно влијание врз населението и биоценозите кои се во близина на ветерните електрани, заради што во насока на минимизирање на последиците потребно е да се направат испитувања под кој агол паѓаат сончевите зраци врз предметната локација во различни временски интервали од денот и во различните периоди од годината.
- Да се направи правилен избор на конструкција и техника за поставување на инсталациите во насока на заштита од ерозија предизвикана од ветер на околното земјиште и сливните подрачја на реките кои се наоѓаат во близина на предметната локација.
- Евентуалниот отпад што може да се формира во тек на изградбата и експлоатациониот период треба да се депонира организирано со контролиран транспортен систем во постојната депонија.
- Потребно е да се потенцира дека создавачот и/или поседувачот на отпадни материи и емисии ги сноси сите трошоци за санација на евентуално предизвиканите нарушувања во животната средина.
- Да се избегне губење, модификација и фрагментација на живеалиштата и прекумерно искористување на биолошките ресурси, со цел да се намалат или целосно елиминираат негативните последици врз стабилноста на екосистемите и деградација на биодиверзитетот.

- При изработката на документацијата на предметниот простор да се имплементираат плански мерки за заштита на биодиверзитетот.

Заштита на природно наследство

- Согласно Студијата за заштита на природното наследство, изработена за потребите на Просторниот план на Република Македонија, на просторот кој е предмет на разработка за изградба на ветерен парк Кичево (за производство на електрична енергија од обновливи извори со капацитет до 35 MW) КО Душегубница и КО Добреноец Општина Кичево, се наоѓа во граници на заштитен Национален парк Маврово.
- Неопходно е да се внимава да не дојде до нарушување на заштитениот Национален парк, и да се почитуваат одредбите пропишани во Законот за заштита на природата (Службен весник на Република Македонија, број 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15, 39/16, 63/16, 113/18 и 151/21), подзаконските акти донесени врз основа на овој закон, актот за прогласување на заштитеното подрачје НП Маврово, како и заштитната категорија, согласно валоризацијата дадена во Студијата за заштита на природното наследство, изработена за потребите на Просторниот план на Република Македонија
- Доколку при изработката на документацијата на предметниот простор или при уредување на просторот се дојде до одредени нови сознанија за природно наследство кое би можело да биде загрозувано со урбанизацијата на овој простор, потребно е да се предвидат соодветни мерки за заштита на природното наследство согласно Законот за заштита на природата.

Заштита на културното наследство

- Согласно податоците од Експертниот елаборат за заштита на културното наследство и Археолошката карта на Република Македонија² на подрачјето на катастарските општини Душегубница и Добреноец нема евидентирани недвижни споменици на културата и археолошки локалитети.
- Доколку при изведување на земјаните работи се најде на археолошки артефакти, односно дојде до откривање на материјални остатоци со културно-историска вредност, потребно е да се постапи во согласност со постоечката законска регулатива (Закон за заштита културното наследство - „Службен весник на Република Македонија“ број 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16, 11/18, 20/19), односно веднаш да се запре со отпочнатите градежни активности и да се извести надлежната институција за заштита на културното наследство.

Туризам и организација на туристички простори

- Предметната локација навлегува во границите на Просторниот план на регионот на сливот на реката Треска и припаѓа на Кичевско - Бродски

² МАНУ Скопје, 1996г.

туристички регион, со утврдени 2 туристички зони и 10 туристички локалитети.

- Согласно поставките на Концептот и критериумите за развој и организација на туристичката дејност, за непречен развој на вкупната туристичка понуда на ова подрачје, се препорачува, при идната организација на стопанските дејности да се почитуваат критериумите за заштита и одржлив економски развој.

Заштита од воени разурнувања, природни и техничко-технолошки катастрофи

- Локацијата за која се наменети условите за планирање на просторот за изградба на ветерен парк Кичево (за производство на електрична енергија од обновливи извори со капацитет до 35 MW), КО Душегубница и КО Добреноец Општина Кичево, се наоѓа во индиректно загрозуени простори од воени дејства и простори погодни за слободни територии. Според тоа во согласност со Законот за заштита и спасување, задолжително треба да се применуваат мерките за заштита и спасување.
- Задолжителна примена на мерки за заштита од пожар.
- Анализираниот простор се наоѓа во подрачје каде се можни потреси со јачина до VIII степени по МКС, што наметнува задолжителна примена на нормативно- правна регулатива, со која се уредени постапките, условите и барањата за постигнување на технички конзистентен и економски одржлив степен на сеизмичка заштита, кај изградбата на новите објекти.

Насоки за потребата од спроведување на Стратегиска оцена на влијанието врз животната средина

- При донесувањето на Одлука за спроведување или Одлука за не спроведување на стратегиска оцена за документацијата на предметниот простор за изградба на ветерен парк Кичево (за производство на електрична енергија од обновливи извори со капацитет до 35 MW) КО Душегубница и КО Добреноец Општина Кичево, задолжително да се земат во предвид насоките за потреба од спроведување на Стратегиска оцена на влијанието врз животната средина, како и забелешките и заклучоците од секторските области опфатени со Просторниот план на Република Македонија.

3. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦЕЛИ НА ПЛАНИРАЊЕТО И ПРОГРАМСКИТЕ СОДРЖИНИ ШТО ТРЕБА ДА БИДАТ ПРЕДМЕТ НА ПЛАНИРАЊЕТО

Задача на планската документација е изработка на **Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење за изградба на ветерен парк Кичево (за производство на електрична енергија од обновливи извори со капацитет до 35MW) КО Душегубица и КО Добреноец Општина Кичево** со којашто ќе се постигнат следниве **цели**:

- Усогласување на планот со поставките од Просторниот план на РСМ;
- Хармонизација на просторот;
- Рационално користење на земјиштето;
- Ефикасно инфраструктурно поврзување и опремување на просторот;
- Вклопување или реконструкција на постоечки градби и инфраструктура;
- Обезбедување услови за одржлив локален економски развој и нови работни места;
- Вградување на мерки за заштита на животната средина, природното и културното наследство;
- Вградување мерки за справување со отпад, мерки за одржлива мобилност и безбедност во сообраќајот;
- Вградување мерки за заштита и спасување;
- Справување со климатските промени со вградување на стратегии на одржливост во просторниот развој;
- Почитување на законските прописи, стандарди и нормативи во планирањето;
- Дефинирање на урбанистичките параметри за изградба, развој и користење на земјиштето во рамките на планскиот опфат, при реализација на УППГДЗ за изградба на ветерен парк Кичево (за производство на електрична енергија од обновливи извори со капацитет до 35MW) КО Душегубица и КО Добреноец Општина Кичево.

• СОДРЖИНИ

На подрачјето на овој урбанистички план се предвидуваат следните наменски употреби на земјиштето, група на класи на намени, класи на намени и поединечни намени и нивни ознаки:

Г – РУДАРСТВО, ЕНЕРГЕТИКА И ИНДУСТРИЈА

ГЗ - Индустија за склопување на финални производи, сервисни услуги и производство на енергија од обновливи извори

ГЗ.7- Ветерни електрани

Е - ИНФРАСТРУКТУРИ

Е1 – Сообраќајни, линиски и други инфраструктури

Учеството на комплементарните и компатибилните класи на намени во однос на основната класа на намена во градежната парцела да биде со вкупна застапеност максимум до 40% за да не се смени карактерот и начинот на употреба на просторната единица.

- **ИНФРАСТРУКТУРА**

Во планскиот опфат да се предвиди сообраќајно решение така што секоја новоформирана градежна парцела ќе има обезбеден пристап.

Напојувањето на зоната со електрична енергија и телекомуникации ќе се овозможи според дадените насоки од надлежните институции од областа. Сите водови да се водат подземно во јасно дефинирани инфраструктурни коридори. Постоечката инфраструктура, доколку ја има на локалитетот, потребно е да се прилагоди соодветно со планските потреби.

- **МЕТОДОЛОГИЈА**

Основи за изработка на планската документација Урбанистички план се:

- Извод од Просторниот план - Услови за планирање на просторот;
- Дигитална ажурирана геодетска подлога;
- Одобрена Планска програма;
- Податоци од државни институции и јавни претпријатија засегнати со опфатот;

Предметниот урбанистички план ќе се изработи врз основа на методологијата, која произлегува од одредбите утврдени со:

- Законот за урбанистичко планирање (Сл.весник на РСМ бр.32/2020);
- Правилникот за урбанистичко планирање (Сл.весник на РСМ бр.225/2020, 219/2021 и 104/2022);
- Останата законска и подзаконска регулатива релевантна за опфатот.

Комисија за урбанизам:

1. -----

2. -----

3. -----

4. -----

5. -----

Одобрил:

Министерство за транспорт и врски

III. ГРАФИЧКИ ПРИЛОЗИ

УСЛОВИ ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ

**ЗА ИЗГРАДБА НА ВЕТЕРЕН ПАРК КИЧЕВО (ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА
ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ОД ОБНОВЛИВИ ИЗВОРИ СО КАПАЦИТЕТ ДО 35 MW),
КО ДУШЕГУБНИЦА И КО ДОБРЕНОЕЦ,**

ОПШТИНА КИЧЕВО

КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД ПРОСТОРНИОТ ПЛАН НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Тех. бр. Y36622

Скопје, август 2022

УСЛОВИ ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ

ЗА ИЗГРАДБА НА ВЕТЕРЕН ПАРК КИЧЕВО (ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА
ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ОД ОБНОВЛИВИ ИЗВОРИ СО КАПАЦИТЕТ ДО 35 MW),
КО ДУШЕГУБНИЦА И КО ДОБРЕНОЕЦ,
ОПШТИНА КИЧЕВО

КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД ПРОСТОРНИОТ ПЛАН НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Барател: Министерство за транспорт и врски

Тех. бр. Y36622

Раководител на задачата:
Александар Ивановски, д.и.а.

Координатор:
Срѓан Дурлевиќ д.ш.и

Помошник раководител на сектор за ИТ и инфраструктура:
м-р Соња Георгиева Депинова, д.г.и.

Агенција за планирање на просторот
по Овластување на Директорот
бр.0306-1229/1 од 12.08.2022

м-р Соња Георгиева Депинова, д.г.и.

Скопје, август 2022

УСЛОВИ ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ
за изградба на ветерен парк Кичево (за производство на електрична енергија
од обновливи извори со капацитет до 35 MW),
КО Душегубница и КО Добреноец,
Општина Кичево

На седницата одржана на 11.06.2004 година, Собранието на Република Македонија, го донесе Просторниот план на Република Македонија како највисок, стратешки, долгорочен, интегрален и развоен документ, заради утврдување на рамномерен и одржлив просторен развој на државата, определување на намената, како и уредувањето и користењето на просторот.

Со Просторниот план се утврдуваат условите за хумано живеење и работа на граѓаните, рационалното управување со просторот и се обезбедуваат услови за спроведување на мерки и активности за заштита и унапредување на животната средина и природата, заштита од воени дејствија, природни и технолошки катастрофи.

Со донесувањето на Планот се донесе и Закон за спроведување на Просторниот план на Република Македонија (“Службен весник на Република Македонија” бр. 39/04).

Со Законот се уредуваат условите начините и динамиката на спроведувањето на Просторниот план, како и правата и одговорностите на субјектите во спроведувањето на Планот.

Законот за спроведување на Просторниот план на Република Македонија, се заснова врз следните основни начела:

- јавен интерес на Просторниот план на Република Македонија;
- единствен систем во планирањето на просторот;
- јавност во спроведувањето на Просторниот план;
- стратешкиот карактер на просторниот развој на државата;
- следење на состојбите во просторот;
- усогласување на стратешките документи на државата и сите зафати и интервенции во просторот;
- **координација на Просторниот план на Република Македонија, со другите просторни и урбанистички планови и другата документација за планирање и уредување на просторот, како и со субјектите за вршење на стручни работи во спроведувањето на Планот.**

Спроведувањето на Планот подразбира задолжително усогласување на соодветните стратегии, основи, други развојни програми и сите видови на планови од пониско ниво, со Просторниот план.

Според член 4 од овој Закон, Просторниот план, се спроведува со изготвување и донесување на просторни планови на региони, просторни планови на подрачја од посебен интерес, просторен план на Општина, на општините во градот Скопје и на градот Скопје, како и со урбанистички планови за населените места и **друга документација за планирање и уредување на просторот,** предвидена со закон. За изготвување и донесување на плановите од став 2 на овој

член, Министерството надлежно за работите на просторното планирање, издава решение за услови за планирање на просторот.

Условите за планирање на просторот, според овој Закон, содржат општи и посебни одредби, насоки и решенија од планската документација од повисоко ниво и графички прилог или прилози кои ги прикажуваат решенијата на Планот.

Во конкретниот случај, Условите за планирање на просторот се наменети за изградба на ветерен парк Кичево (за производство на електрична енергија од обновливи извори со капацитет до 35 MW), КО Душегубница и КО Добреноец Општина Кичево.

Површината на планскиот опфат изнесува 23,45 ha.

Планскиот опфат навлегува во зона на одржливо искористување во Национален Парк Маврово и во II и III заштитна зона на изворот Студенчица.

“Просторниот план на регионот на сливот на реката Треска” кој што претставува разработка на “Просторниот план на Република Македонија” го донесе Собранието на Република Македонија на седницата одржана на 21.02.2007 година.

Просторниот план е еден од основните инструменти за имплементација на принципите на одржливиот развој преку планските решенија за организација, заштита и уредување на просторот, во услови на комплексна социополитичка и економска трансформација на општеството и нагласена грижа за заштита на животната средина. Планот претставува долгорочен, интегрален, развоен документ, кој ја дефинира просторната организација на Регионот, целите и концепциите на просторниот развој на одделни области и условите за нивна реализација.

Видот на планската документација да се усогласи со Законот за урбанистичко планирање и Правилникот за урбанистичко планирање.

Условите за планирање треба да претставуваат влезни параметри и насоки при планирањето на просторот и поставување на планските концепции и решенија по сите области релевантни за планирањето на просторот, обработени во согласност со Просторниот план на Република Македонија и Просторниот план на регионот на сливот на реката Треска.

Основни определби на Просторниот план

Основната **стратешка определба** на Просторниот план е остварување на повисок степен на функционална економска и социјална интеграција на Регионот, поврзување со соседните простори поодделно и Републиката во целост, решавање на развојните, просторните и еколошките проблеми.

Во инвестиционите одлуки, стриктно се почитуваат локационите, техно-економските и критериумите за заштита на животната средина, кои се усвоени на национално ниво.

Меѓу приоритетните определби на Просторниот план е заштитата на земјоделското земјиште, а особено стриктното ограничување на трансформацијата на земјиштето од I-IV бонитетна класа за неземјоделско користење, како и зачувување на квалитетот и природната плодност на земјиштето.

Една од основните стратешки определби на Просторниот план на Република Македонија е приоритетот за заштита на водите од прва и втора класа, од кои е предвидено да се врши водоснабдување на населени места. Заштита на квалитетот на водите во сливот на река Треска, како една од најважните резерви на чиста вода во Републиката, треба да претставува организиран систем на техничко-технолошки мерки и водење соодветна водостопанска и економска политика на просторниот развој.

Проблемот од недостиг на вода може да се реши со префрлање на вишокот на водите од еден во друг слив, односно од богати во сиромашни водостопански подрачја. За таа цел со Просторниот план на Република Македонија зацртано е решение за изградба на Регионален водостопански систем (РВС) “Треска”.

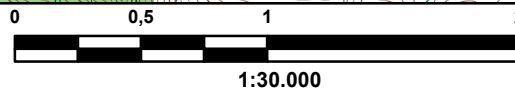
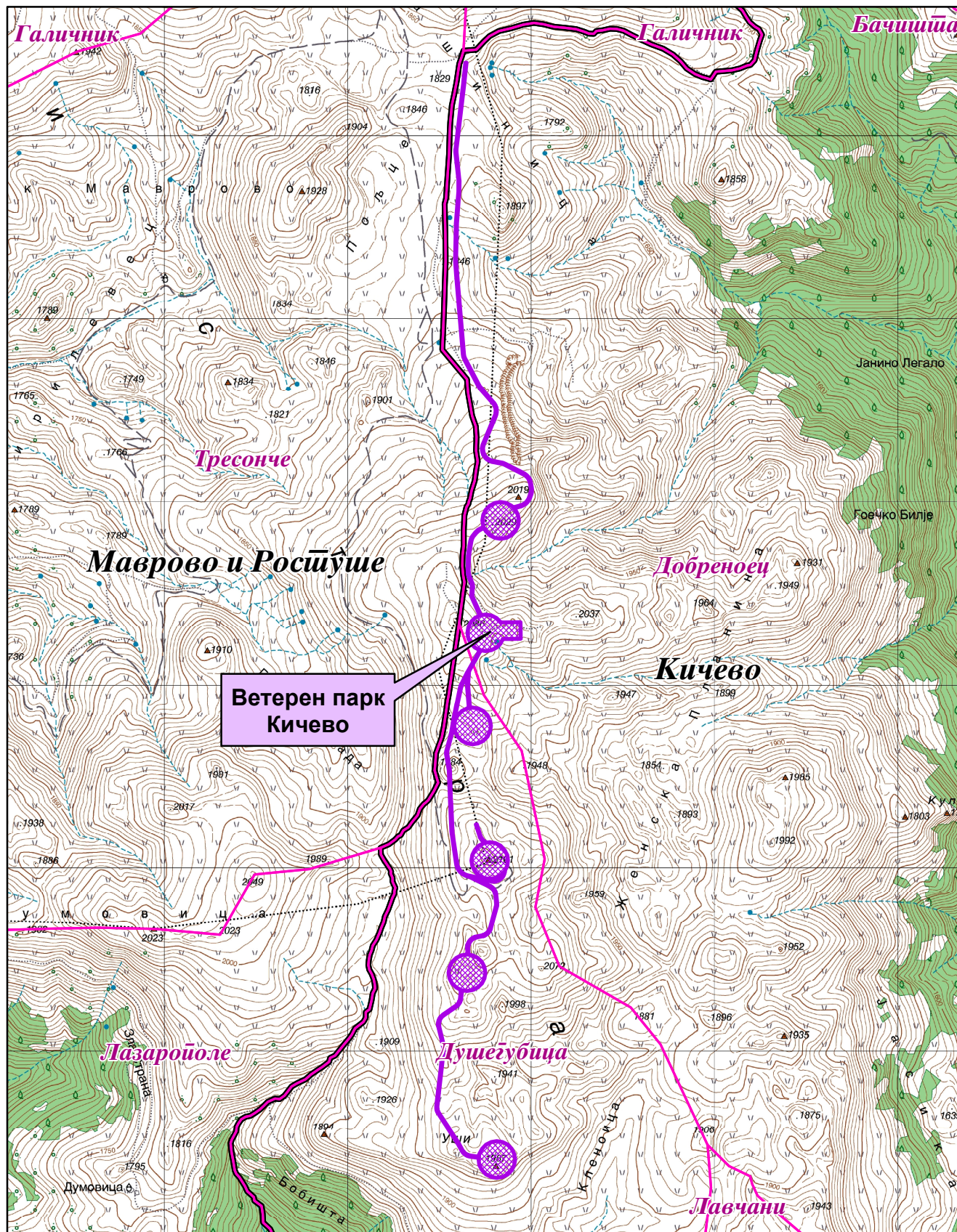
Во планските решенија, посебно внимание да се обрне на:

- Заштита и користење продуктивното земјоделско земјиште за примарно производство;
- Заштита и унапредување на природните и рационално користење на создадените добра;
- Дефинирање на принципи и критериуми за донесување на инвестиционите одлуки и избор на локации за нови стопански објекти;
- Создавање предуслови (техничко-технолошки, просторно-функционални и др.) за усогласено функционирање на сите инфраструктурни и други системи;
- Дефинирање на насоки за развој на населбите и нивното комунално опремување;
- Зачувување на водите со квалитет од прва и втора класа;
- Воспоставување на комплетен систем за управување со отпадни води и цврст отпад;
- Концептуална рамка за изработка на нови и ревизија на постојните просторни и урбанистички планови на предметното подрачје, како и за изработка на други планови, програми и техничка документација;
- Дефинирање на рационален и оптимален модел за организација на Регионот.

Состојбата на животната средина и еколошките барања се важен фактор на ограничување во планирањето на активностите, заради што е неопходна процена

на влијанијата врз животната средина. Посебно значење имаат заштитата и промоцијата на вредните природни богатства и поголемите подрачја со посебна намена и со природни вредности, важни за биодиверзитетот и квалитетот на животната средина, како и заштитата и промоцијата, или соодветниот третман на културното богатство согласно со неговата културолошка и цивилизациска важност и значење.

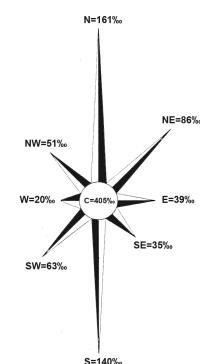
Местоположба на локацијата и ружа на ветрови

Општинска граница

Катастарска граница

Природни и климатски карактеристики

Природните карактеристики на едно подрачје претставуваат збир на вредности и обележја создадени од природата, а без учество и влијание на човекот. Тие ги опфаќаат: географската и геопрометната положба на подрачјето, релјефните карактеристики, геолошки, педолошки, хидрографски, сеизмички, климатски и др.

Условите за планирање на просторот се наменети за изградба на ветерен парк Кичево во КО Душегубница и КО Добреноец, Општина Кичево. Предметната локација се наоѓа северозападно од населено место Кичево.

Клима

Територијата каде се наоѓа предметната локација е под влијание на планинска и умерено континентална клима. Умерено континенталната клима се карактеризира со умерено топли лета и свежи зими. Врнежите се со преоден медитерански плувиометриски режим. Планинската клима се карактеризира со свежи лета и свежи зими.

Просечната годишна температура изнесува 11,0°C (апсолутна минимална - 25,7°C и апсолутно максимална 28,0°C), во рамничарскиот дел и 4°C на планините Челоица (Добра Вода). Амплитудата од апсолутно минималната до апсолутно максималната изнесува 53,7°C. Просечно најстуден месец во годината е јануари, со температура од 0,5°C, а најтопол месец е јули со 21°C. Периодот со температура над 10°C што претставува вегетационен период, трае од 10 април до 26 октомври или 199 дена во рамничарскиот дел, и 120-150 дена на планините. Мразниот период просечно годишно трае 155 дена (од 5 ноември до 6 април), а вистинскиот број на денови со појава на мраз изнесува 77,4 дена.

Просечна годишна количина на врнежи изнесува 763mm, а на највисоките делови на Бистра и другите планини тие достигнуваат до 1000mm. Најголеми количини на врнежи паѓаат во ноември, а најсушни месеци се јули и август. Снежните врнежи учествуваат со 35% во рамничарските терени, до 55% на планинските делови. Во овој реон снежниот период просечно годишно трае 72 дена, а на планините 120 дена.

Во однос на воздушните струења, најчест ветер е северот со 161% и југот со 140% со брзина на дување 1,8m/sec. средна јачина и максимална од 8 бофори и јужниот со средна јачина од 1,9m/sec. и максимална од 8 бофори. Други ветрови по честина се североисточни со 86% и југозападниот со 63%, источниот со 39% и западниот со 20%. Брзината на сите ветрови е од минимум 1,6m/sec. до 2,3m/sec. средна јачина и максимална од 6-8 бофори. 6 бофори источниот и североисточниот ветер, до максимални 8 бофори северниот, јужниот и југозападниот ветер.

Сеизмички, предметната локација припаѓа на подрачја подложени на чести и јаки земјотреси, предизвикани од локалните и подалечните епицентрални жаришта. Во ова подрачје можни се потреси со јачина до 8⁰ по М.К. скала.

Податоците се од мерна станица Кичево.

Економски основи на просторниот развој

Концептот на планиран развој и просторна разместеност на стопанските активности во Просторниот план на Република Македонија се темели на дефинираните цели на економскиот развој во “Националната стратегија на економскиот развој”, определбите за рационално користење на потенцијалите и погодностите на развојот, поставеноста на системот на населби, како и политиката за порамномерна и порационална просторна организација на стопанството.

Просторната организација на стопанските дејности се темели на објективните фактори според кои разместувањето се врши на два начина: спонтано, со избор на локација на одделни фирми, претпријатија, капацитети, погони, според одлуките на одделните сопственици или менаџери и програмирано, со изградба според предвидувањата и одлуките на општодржавните органи или на органите во локалната самоуправа.

Со овие две методи на одлучување, просторната организација се остварува, со текот на времето, како дисперзија во просторот и како концентрација на стопанството на одделни места.

Со спонтаното разместување на стопанските капацитети и со агломирањето на населението во просторот, се формираат центри-полови на развојот како што е градот Кичево кон кој гравитира просторот за кој се наменети Условите за планирање за изградба на ветерен парк.

Половите на развој ги формираат оските на развојот кои во минатото се формирале во зависност од географските карактеристики на просторите, т.е. според релјефот, теченијата на реките и слично. Во денешно време позначајни станаа деловните односи, меѓучовечките комуникации, географските белези, како и изградените инфраструктурни системи и стопански капацитети.

Со Просторниот план на Р. Македонија дефинирани се пет оски на развој од кои релевантни за Општината Кичево на чиј простор припаѓа локацијата за која се наменети Условите за планирање на просторот е “Северната развојна оска” која ги поврзува градовите: Крива Паланка – Куманово – Скопје – Тетово – Гостивар – Кичево – Охрид - Струга. Во современи промени оваа оска продолжува на исток кон Кустендил – Р. Бугарија и на запад кон Елбасан – Р. Бугарија.

Сите оски кои се зацртани со Просторниот план на Државата ќе се имаат предвид за просторната организација, а во прв ред за модернизацијата на патиштата, за изградбата на далекуводи, гасоводи итн.

Значаен импулс во развојот и напредокот на националната економија обезбедуваат можните форми на специфичните стопански просторни иновации базирани врз стратешките цели коишто треба да се постигнат со нивната промоција.

Според нивото на развиеноста на стопанската структура, фазата од развојот во која се наоѓа стопанството, степенот на расположивоста на факторите, стопанските состојби и економската позиција на Република Македонија во светот, идниот развој на македонската економија е детерминиран од насоките и комбинацијата на инвестициите со другите развојни фактори во Државата.

Објективно идниот економски развој е условен од обемот на инвестициите. Како важна основа на идното инвестирање покрај доминантната ориентираност кон производството наменето за извоз, инвестирање во технолошко осовременување на капацитетите, развивање инвестициони проекти претежно со трудоинтензивни карактеристики поради обемот на понуда на релативно ефтина работна сила, треба да се истакне и значењето на определбата за **продолжување на инвестирање во стопанска инфраструктура, во технолошка модернизација и градба на нови инфраструктурни објекти**, но со јасно определена општествена и економска корисност и инвестирање во мрежа на **локална и општествена инфраструктура** согласно демографските движења и потребата за порамномерен развој во просторот.

Снабдувањето со електроенергија, се издвојува како посебен **инфраструктурен услов за развој на стопанството**.

Развојот на инфраструктурните системи претставува значајна **детерминанта на идниот економски развој**. Електро-енергетската и комуналната инфраструктура се издвојуваат со својот придонес и влијание врз развојот и разместеноста на стопанските капацитети и дејности. Користењето на обновливата енергија на ветерот и безотпадното производство кореспондираат со основните определби на Просторниот план на Р. Македонија за одржлив локален и национален развој.

Согласно определбите на Просторниот план на Р. Македонија, **идниот развој и разместеноста на стопанските дејности на овој простор вклучително и изградбата и активирањето на предвидените ветерници треба да базира на примена на принципите и стандардите за заштита на животната средина, особено нивна превентивна примена и спречување на негативните влијанија врз животната и работна средина**.

Користење и заштита на земјоделско земјиште

Зачувувањето, заштитата и рационалното користење на земјоделското земјиште е основна планска определба и главен предуслов за ефикасно остварување на производните и другите функции на земјоделството, а конфликтните ситуации кои ќе произлегуваат од развојот на другите стопански и општествени активности ќе се решаваат врз основа на критериуми за глобална општествено-економска рационалност и оправданост со што ќе се постигнат следните зацртани цели:

- Запирање на тенденциите на прекумерна и стихијна пренамена на плодните површини во непродуктивни цели;
- Зголемување на продуктивната способност на земјоделското земјиште и подобрување на структурата на обработливите површини во функција на поголемо производство на храна;
- Привремено или трајно исклучување од процесот на производство на храна на терените каде концентрацијата на токсични материи од сообраќајни коридори во земјиштето, воздухот и водата се над дозволените норми;
- Рекултивирање и враќање на деградираното земјиште во земјоделска намена со мелиоративни и агротехнички зафати;
- Искористување на компаративните предности и погодности на одделни подрачја и стопанства за повисок степен на финализација и задоволување на потребите на преработувачките капацитети и нивна ориентација кон извоз;
- Обезбедување на материјални и други услови за дефинирање и реализација на програмата за реонизација на земјоделското производство поради рационално искористување на сите природни ресурси, човечки потенцијали и индустриско-преработувачки капацитети.

Согласно Просторниот план на Република Македонија, просторот на Републиката е поделен во 6 земјоделско-стопански реони и 54 микрореони.

Предметната локација припаѓа на западниот земјоделско стопански реон со 7 микрореони.

При изработка на планската документација, неопходно е воспоставување и почитување на ефикасна контрола на користењето и уредувањето на земјиштето и утврдување на нормите и стандарди за градба. Меѓу приоритетните определби на Просторниот план е заштитата на земјоделското земјиште, а особено стриктното ограничување на трансформацијата на земјиштето од I-IV бонитетна класа за неземјоделско користење, како и зачувување на квалитетот и природната плодност на земјиштето.

Пренамената на земјоделското земјиште се регулира со Законот за земјоделско земјиште. Доколку при изработка на урбанистичко планската документација се зафаќаат нови земјоделски површини, надлежниот орган за одобрување на планските програми веднаш по заверка на истите, до Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство поднесува барање за согласност за трајна пренамена на земјоделско земјиште во градежно.

Шуми и шумско земјиште

Планскиот концепт на развој на шумите и шумското земјиште утврден со Просторниот план на Република Македонија е насочен кон задоволување и остварување на следните поставени цели:

- Пошумување на терените каде е извршено разграничување на земјиштето - бонитирање, на терените каде се добиваат најголеми ефекти (зголемен прираст, подобрување на животната средина, туристичко-рекреативни цели и др.) и на терените каде постои и друга економска оправданост и итност (регулирање на водниот режим, ерозивни подрачја, заштита на населби,

патишта, војни, комунални и други објекти, хигиенски и санитарни функции и сл.);

- За трајно сочувување и унапредување на површините под шума како и зголемување на квалитетот на шумите, преведување на нискостеблените во високостеблени, реконструкција на деградираните шуми со што ќе се обезбеди зголемен прираст, подобрување на животната средина, за туристичко-рекреативни цели и др;
- Почитување на правната регулатива и нејзиното доследно спроведување за да се спречат бесправните сечи и други штетни активности во шумарството.

Проекцијата за пошумување со Просторниот план на Република Македонија за периодот до 2020 год. се базира на постојните природни услови, во прв ред климатските, геолошките и педолошките, постојната состојба на шумите и шумското земјиште, загрозеноста на земјиштето од ерозија, загаденоста на воздухот и состојбата на животната и работната средина, како и врз база на економските состојби во државата.

Според планските предвидувања утврдени со Просторниот план на Република Македонија, во подрачјето на **Кичево** се планира пошумување во шума и вон шума на околу 4.320 ха. Врз основа на тоа се предвидува дека во **Кичевскиот** регион вкупната површина под шуми ќе изнесува 51.400 ха, дрвната маса се проценува на износ од околу 6.800.000 м³ и вкупен годишен прираст од 175.000 м³.

Со цел да се отпочне реверзибилен процес, на враќање на шумата во терените каде таа некогаш постоела, и да се остварат оптимални користи од земјиштето и биолошките капацитети во шумарството, неопходно е строго придржување кон критериумите, принципите и проекциите за развој и унапредување на шумарството во планскиот период, дефинирани со Просторниот план на Република Македонија:

- Навремено изведување на одгледувачките и обновителните зафати со однапред одреден годишен изведбен план и програма;
- Во годишните планови и среднорочни програми за пошумување, апсолутна предност да се дава на површините со изразена ерозија и терените во непосредните сливови на вештачките акумулации;
- Пошумување на голините со автохтони видови на дрвја, особено околу изворите на вода предвидени за каптирање;

Пошумување на голините и земјоделските површини, покрај фреквентните патишта, заради заштита од зголемениот степен на загаденост.

Водостопанство и водостопанска инфраструктура

Согласно Просторниот план на Република Македонија планирањето и реализирањето на активностите за подобрување на условите за живот треба да се во корелација со концептот за одржлив развој, кој подразбира рационално користење на природните и создадените добра. Одржливиот развој подразбира користење на добрата во мерка која дозволува нивна репродукција, усогласување на развојните стратегии и спречување на конфликти во сите области на живеење. Во развојот на водостопанството и водостопанската инфраструктура мора да се запази концептот на одржлив развој кој е насочен кон рационално користење на

водата. Стратегијата за користење и развој на водостопанството е условена од фактот дека Републиката е земја сиромашна со вода. Колку водите во одреден простор може да се сметаат за “воден ресурс” зависи од можноста за нивно искористување, односно од можноста за реализирање на водостопански решенија со кои водите ќе се искористат за покривање на потребите од вода за населението, земјоделството, индустријата и за заштитата на живиот свет.

Со Просторниот план на Република Македонија на територијата на Републиката дефинирани се 15 водостопански подрачја (ВП): ВП „Полог“, „Скопје“, „Треска“, „Пчиња“, „Среден Вардар“, „Горна Брегалница“, „Средна и Долна Брегалница“, „Пелагонија“, „Средна и Долна Црна Река“, „Долен Вардар“, „Дојран“, „Струмичко Радовишко“, „Охридско - Струшко“, „Преспа“ и „Дебар“. Оваа поделба овозможува пореално да се согледаат расположивите и потребните количини на вода за одреден регион.

Просторот на кој се предвидува изградба на ветерен парк Кичево (за производство на електрична енергија од обновливи извори со капацитет до 35 MW) КО Душегубница и КО Добреноец, Општина Кичево, се наоѓа во водостопанското подрачје (ВП) „Треска“ кое го опфаќа сливот на реката Треска.

Сливот на реката Треска го карактеризираат водотеци со висок квалитет на водата и голема издашност. И по покривањето на потребите од вода на потрошувачите во сливот и во сушни периоди остануваат вишоци на вода кои би можеле да се искористат за водоснабдување на регионите во Републиката кои се сиромашни со вода.

За таа цел со Просторниот план на Република Македонија зацртана е изградба на Регионален Водостопански Систем (РВС) „Треска“, со кој ќе се зафаќаат води од сливот на реката Треска и ќе се префрлуваат кон Источна Македонија, односно ќе се покриваат потребите во ВП „Скопско“, „Пчиња“, „Средна и Долна Брегалница“ и „Струмичко Радовишко“.

Поради зацртаното планско решение потребно е превземање на мерки и водење на соодветна политика во просторниот развој на целиот слив на реката Треска со цел да се зачува и заштити квалитетот на водите како една од најголемите резерви на чиста вода во Република С.Македонија.

Водотеците во сливот на реката Треска покрај тоа што се одликуваат со голем протоки и висок квалитет на водите со својот потенцијал даваат можности за изградба на повеќе акумулации. Врз основа на досегашните истражувања покрај постојните акумулации „Матка I“, „Козјак“ и „Света Петка“ постојат услови за изградба на акумулациите „Калуѓерица“ на реката Треска кај вливот на Мала Река, „Грешница“ на Бачишка Река, „Брод“ во Бродска Клисура возводно од населбата Македонски Брод и акумулацијата „Подвис“ возводно од Кичево.

Покрај овие повеќенаменски акумулации се предвидува и изградба на повеќе мали акумулации на реките: Рабетинска, Бачишка, Туинска, Суводол, Клисура, Крапска, Дреновска, Ботушка, Томина Река, Мала Река.

Во Република С.Македонија регистрирани се 4414 извори од кои 58 се со издашност над 100 л/сек, а 18 од нив се во сливот на реката Треска. Тука најзначајни извори се: Извор (Треска), Студенчица, Питран, Пешница и Белица.

Изворот Студенчица е од големо значење бидејќи од него се зафаќаат води за регионалниот водоснабдителен систем (РВС) „Студенчица“ од кој се

водоснабдуваат населените места во општините Другово, Осломеј, Вранештица, Пласница, Кичево, Македонски Брод, Прилеп, Долнени и Крушево и за технолошкиот процес на ТЕЦ Осломеј. РВС „Студенчица“ е изграден со капацитет од 1500 л/сек, но штедроста на изворот Студенчица варира од 450 л/сек до 5500 л/сек.

Изворот се наоѓа на источните падини на планината Бистра, на 4 - 5 км од селото Горни Добреноец на 965-970 м.н.в. во месноста „Казан“. Прихранувањето на изворот Студенчица е преку инфилтрација на атмосферски врнежи преку карстните ували, полиња, понори и вртачи кои се многубројни на масивот Бистра.

Врз основа на хранењето на изворот донесена е “Одлука за определување на заштитни зони на изворот Студенчица” (сл.вес. на РМ бр 151/11). Дефинирани се три заштитни зони:

- Потесна заштитна зона (зона на строг санитарен надзор) - I зона и Ia зона
- Широка заштитна зона (зона на санитарно ограничување) - II зона
- Поширока заштитна зона (зона на хигиенско - епидемиолошко следење и набљудување) - III зона
- Планскиот опфат на ветрениот парк се наоѓа во II заштитна зона или широката заштитна зона (зона на санитарно ограничување) и во III заштитна зона или пошироката заштитна зона (зона на хигиенско - епидемиолошко следење и набљудување).

Режим на заштита во заштитните зони

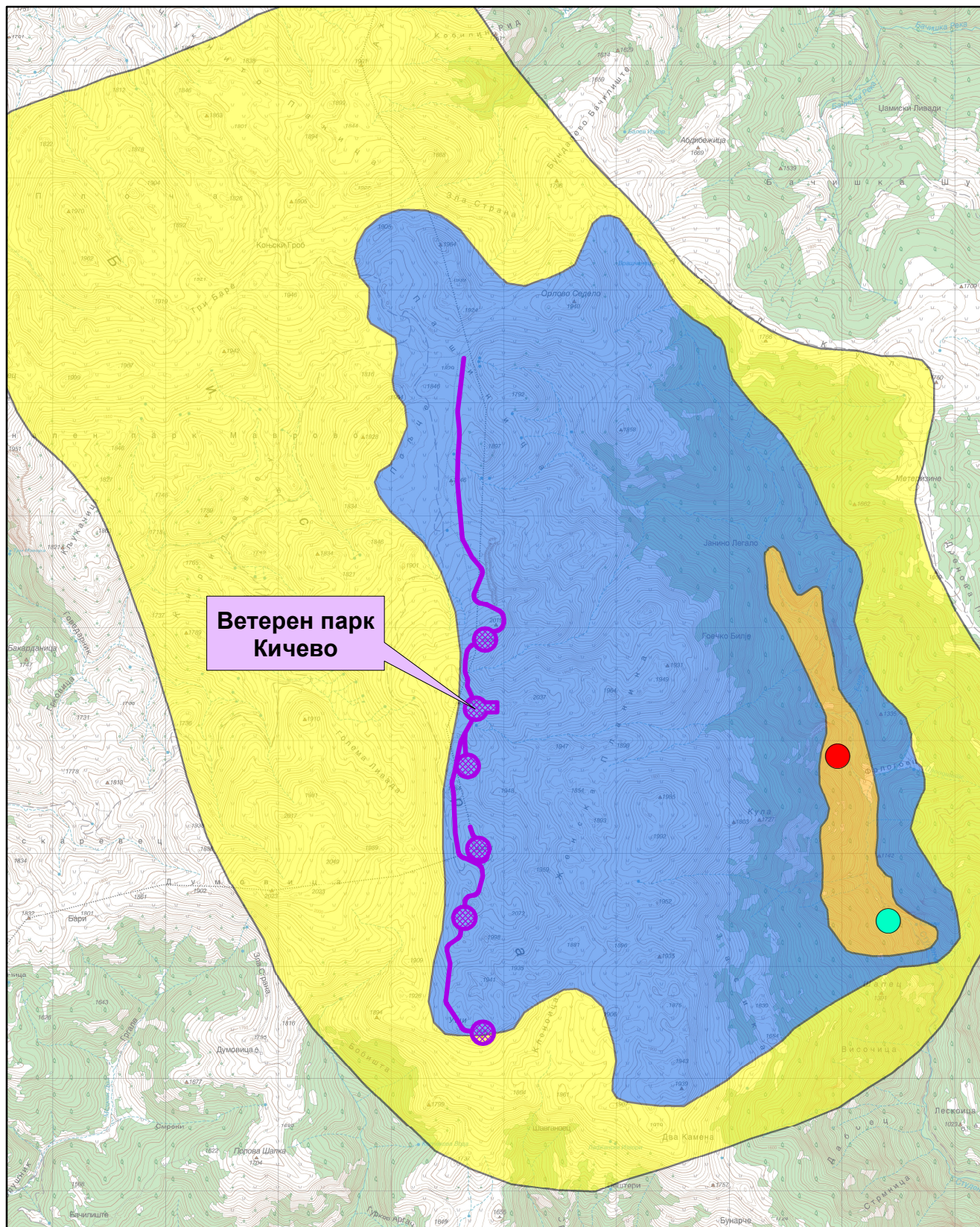
1. Широка заштитна зона (зона на санитарно ограничување) - II зона

Границата на широката заштитна зона зафаќа и површина која се наоѓа во границите на НП „Маврово“, започнувајќи од запад со топонимот Уши до кота 2.086 м.н.в., продолжува до топонимот Пољце и Плашница, на север продолжува до Орлово Седло, а на исток продолжува до топонимот Шанец и потоа се простира до Кленоица.

Во широката заштитна зона II забрането е:

- изградба на објекти, освен изградба на трла, бачила, мандри и сл. врз основа на одобрен Елаборат за заштита на животната средина;
- изградба на патишта и други сообраќајни објекти;
- изградба на индустриски постројки;
- изградба на бензиски пумпи, механичарски сервиси или сервиси за миене на возила;
- намалување на горниот заштитен слој на почвата;
- интензивно замејоделствосо голема примена на ѓубрива и пестициди;
- рударство;
- изградба на септички јами;
- изградба на пречистителни станици за отпадни води и канализациски систем;
- експлоатација на песок, чакал и камен од коритата и бреговите на природнит водотеци;
- експлоатација на минерални суровини;

Местоположба на локацијата во однос на границите на заштитните зони на изворот Студенчица

0 1 2 4 Km

1:50.000

Зона на строг режим на заштита-Ia

Зона на строг санитарен надзор-Io

граница на 1-ва з.з. на изворот Студенчица

граница на 2-ра з.з. на изворот Студенчица

граница на 3-та з.з. на изворот Студенчица

- активности што го оштетуваат речното корито и бреговите на водотеците;
- складирање градежни материјали;
- транспорт, складирање и користење на нафта и нафтени деривати, хемиски и други опасни и штетни материи и
- превземање на други дејствија кои можат да влијаат на квалитетот на подземните води, вклучувајќи и дејствија чие превземање со оваа Одлука е забрането во пошироката заштитна зона III.

2. Поширока заштитна зона (зона на хигиенско - епидемиолошко следење и набљудување) - III зона

Границата на пошироката заштитна зона III е зона на хигиенско епидемиолошко следење и набљудување и ги опфаќа сите останати делови на сливното подрачје на реката Студенчица, започнувајќи на запад од Думовица, оди кон топонимот Кљукачица и В. Брезовец, на север оди до Чукнитопаница, Ахметовица и топонимот Кобилин Рид, на североисток оди по сртот на Арап Кула, на исток по Дренова Планина, а на југ се движи кон Широка Нива и завршува кон топонимот Бабишта. Исто така зафаќа и површина од НП „Маврово“

Во пошироката заштитна зона III на треба да се врши:

- користење на земјиштето во колку се загрозуваат неговите природни вредности, вклучувајќи ги и подземните и површинските води кои можат да го загорзат квалитетот, здравствената исправност на водата и издашноста на изворот;
- изградба на индустриски, туристички, угостителски, спортско рекреативни, земјоделско-стопански објекти и други објекти, како и вршење на дејности чии отпадни води и други отпадни материи можат да го загорзат квалитетот, здравствената исправност и издашноста на изворот;
- испуштање и санепречистени урбани отпадни води и индустриски отпадни води;
- испуштање на масла, хемиски опасни и радиоактивни материи;
- депонирање и исфрлање на цврсти материи, нивно депонирање и исфрлање да биде во организирани, обезбедени и контролирани депонии кои се наоѓаат надвор од сливното подрачје на изворот Студенчица;
- обесшумување;
- интензивно земјоделство со голема примена на ѓубриво и пестициди;

Корисниците на земјиштето во оваа зона ако изведуваат активности кои имаат влијание врз животната средина треба да изработат Елаборат за заштита на животната средина или Студија за оценка на влијанието врз животната средина согласно законот.

Енергетика и енергетска инфраструктура

Од аспект на енергетиката и енергетската инфраструктура со Просторниот план на Република Македонија се дефинираат состојбите, потребите и начините на задоволување на потрошувачката на разните видови на енергија во државата. При тоа приоритет се дава на намалување на увозната зависност на

енергенти и енергија, односно задоволување на потрошувачката со домашно производство.

Според статистичките податоци последниве години во државата над 30% од потрошената електрична енергија е од увозно потекло за што се одвојуваат големи девизни средства. Зголемената потрошувачка на енергетски горива ја наметнува потребата од подобрувањето на енергетската ефикасност. Европската регулатива “Европа 2020” за паметен, одржлив и сеопфатен развој предвидува мерки за намалување на емисиите на издувни гасови, зголемување на користењето на обновливи извори на енергија и зголемување на енергетската ефикасност. Имплементирањето на овие мерки, ќе придонесе за подобра односно поквалитетна иднина за следните генерации, отворање на нови работни места, а истовремено се обезбедуваат услови за одржлив развој. Со рационално искористување на енергетските извори им се овозможува на идните генерации да имаат ресурси за сопствен раст и развој.

Размената на електрична енергија помеѓу балканските електроенергетски системи (чии земји најчесто се увозници) е многу значајен фактор за натамошниот развој. Електроенергетските системи на балканските земји треба да бидат поврзани со конективни водови кои што нема да преставуваат тесно грло во трансмисија на потребните количини на електрична моќност. Република С.Македонија досега има 400 kV конективни водови со Грција (кон Солун и Лерин) и Косово (Косово-Б) и кон Бугарија (Црвена Могила) а во план е градбата на вод кон Албанија. Планираната, со Просторниот план на Република Македонија, траса на водот од Скопје5 кон Србија е сменета и изграден е водот Штип-Србија.

Локацијата за изградба на ветерен парк Кичево (за производство на електрична енергија од обновливи извори со капацитет до 35 MW) КО Душегубница и КО Добреноец Општина Кичево, нема конфликт со постојните и планирани енергетски водови. Така 35kV трафостаницата Извор, заедно со припадните далноводи се на 5,4km јужно од оваа локација.

Изградбата на ветерен парк од обновливи извори на енергија ги подобрува перформансите на електроенергетската мрежа, го намалува увозот на електрична енергија и емисиите на стакленички гасови.

Гасовод

Природниот гас, со сегашната потрошувачка, малку е застапен во енергетскиот сектор во државата. Со негова зголемена употреба се воведува еколошки поприфатливо гориво кое со својот хемиски состав и висока калорична моќ, претставува одлична замена за нафтата, нејзините деривати, јагленот и другите цврсти и течни горива. Природниот гас испушта помалку штетни материји во однос на другите енергенти, заради што аерозагадувањето е сведено на минимум.

Изградениот крак Жидилово-Скопје е дел од меѓународниот транзитен гасоводен систем Русија-Романија-Бугарија-РС.Македонија. Се планира во идниот период доизградба на гасоводната мрежа во државата и поврзување со мрежите на соседните држави што ќе овозможи зголемување на сигурноста во снабдувањето на сите региони во Републиката но и урамнотежување на потрошувачката во текот на целата година.

При проширувањето и натамошната доизградба на гасоводниот систем се планира да се изгради делница-5 Скопје-Кичево, како и делница-7 Кичево-Охрид со што ќе се овозможат поволни услови за развој на гасоводната мрежа во овој регион. Трасата на овие планирани гасоводи не се точно утврдени.

Население

Утврдувањето на концептот на просторната организација, уредувањето и користењето на територијата на Републиката, а во контекст на тоа и стопанската структура, зависи од развојот, структурните промени и просторната дистрибуција на населението.

Врз основа на прогноза за бројот, структурата, темпото на растежот, критериумите за разместување и подвижноста, треба да се покаже просторно-временската компонента на остварување на идната организација и уредување преку демографскиот аспект.

Демографските проекции, кои на планирањето му даваат нова димензија, покажуваат или треба да покажат, како во иднина ќе се формира населението, неговиот работен контингент (работна сила) и домаќинствата и како треба да придонесат кон сестрано согледување на идната состојба на населението како произведен дел, потрошувач и управувач - креатор.

Тргувајќи од определбата дека **популациската политика преку систем на мерки и активности** треба да влијае врз природниот прираст, се оценува дека за обезбедување на плански развој и излез од состојбата на неразвиеност се наметнува водењето активна популациска политика во согласност со можностите на социо-економски развој на Републиката. Во овие рамки треба да се води единствена популациска политика со диференциран пристап и мерки по одделни подрачја, со цел да се постигне **оптимализација во користењето на просторот и ресурсите**, хуманизација на условите за семејниот и општествениот живот на населението, намалување на миграциите, како и создавање на услови за порамномерен регионален развој на Републиката.

Како демографска рамка, населението е значајна категорија која треба да се има во предвид при апроксимацијата на потенцијалните работни ресурси и потенцијалните потрошувачи и корисници на сите видови услуги.

Урбанизација и мрежа на населби

Урбанизацијата како сложен, динамичен процес треба да претставува основна рамка и влијателен фактор во насочувањето на долгорочниот просторен развој на Република С.Македонија. Под поимот урбанизација се подразбира во прв ред развој на градовите изразен со порастот на нивното население, социјалните и политички функции и во изградбата и уредување на нивните просторно физички структури. Во поширока смисла урбанизацијата го опфаќа и развојот на руралните населби и простори кој е резултат на промените кои водат кон намалување на разликите помеѓу градот и селото.

Ваквите и слични иницијативи на соодветен начин се вградени во основните цели на урбанизацијата и развој и уредување на населбите, дефинирани во Просторниот план на Република Македонија.

Една од **целите** согласно Просторниот план на Република Македонија која треба да се земе во предвид при изработка на **ветерни електрани**, предвидува:

- **Планско уредување и екипирање на населбите со елементи на комунална инфраструктура.**

Од аспект на урбанизацијата при поставувањето на вакви објекти во просторот треба да се обрне внимание на изборот на локации од аспект на заштита на продуктивното земјиште, како и нивно вклопување во постојниот урбан модел на просторот и пејзажното обликување на окружувањето.

Иницијативата за изградба на ветерен парк Кичево (за производство на електрична енергија од обновливи извори) во КО Душегубница и КО Добреноец, Општина Кичево, ќе овозможи поефикасно снабдување на населбите со електрична енергија, што е особено значајно за оние кои немаат соодветно, односно квалитетно снабдување. Преку воведување на алтернативни извори на енергија се овозможува заштеда на необновливи извори на енергија што е еден од основните приоритети во одржливиот развој.

Домување

Основните цели на Просторниот план во областа на домувањето се во функција на оптимална проекција на станбениот простор, а се однесуваат на: обезбедување стан за секое домаќинство, подобрување на станбениот стандард, изградба на **адекватна инфраструктура во функција на поквалитетен стандард на домување**, асеизмичност во градбата, замена на субстандардниот станбен фонд и изнаоѓање модуси и дефинирање на критериуми за надминување на појавата на бесправна изградба.

Современата технологија, автоматизација и модернизација навлегува во сите пори на современиот живот, па оттаму предизвикува битни трансформации и во станот, кои квалитативно го менуваат традиционалниот тип на домување.

Порастот на животниот стандард и порастот на културата на домувањето доведуваат до постојано зголемување на површината на станот, подобрување на внатрешната организација и распоред, **квантитативно и квалитативно подигнување на комуналната опременост на станот.**

Во тој контекст, оваа иницијатива за изградба на ветерен парк Кичево (за производство на електрична енергија од обновливи извори) во КО Душегубница и КО Добреноец, Општина Кичево, е во функција на обезбедување поквалитетни услуги за снабдување на домаќинствата со електрична енергија во овој дел на Републиката, со што се овозможува **квалитативно и квантитативно подигнување на комуналната опременост на станот.**

Јавни функции

Организацијата на **јавните функции** е директно поврзана со планирањето и уредувањето на населбите и зависи од типот на населбата, нејзиното место и улога во хиерархијата на населбите и соодветното ниво на централитет.

Локацијата за изградба на ветерен парк Кичево (за производство на електрична енергија од обновливи извори) во КО Душегубница и КО

Добреноец, Општина Кичево, е во функција на развој на стопанските активности и е надвор од урбаниот опфат на најблиската населба, така што нема препораки и обврски за организација на јавни функции, што значи дека се исклучени и можностите за било каков конфликт помеѓу два типа на функции.

Индустрија

Развојот и просторната разместеност на индустријата претставува клучен фактор и движечка сила за поттикнување на развојот на вкупното стопанство и модернизација на другите области од стопанскиот и општествениот живот. Ефикасното и успешно спроведување на насоките и определбите за поттикнување на развојот на производните индустриски дејности и нивно рационално разместување во просторот ги детерминираат позитивните промени и во другите сегменти на економијата: пораст на вработеноста, зголемување на бруто домашниот производ, подобрување на животниот стандард и др.

Во областа на индустријата, во периодот по осамостојувањето на земјата, настанаа битни промени во поглед на сопственоста, организираноста на работите и реструктурирањето на производството што се од особено значење за поефикасно стопанисување и зголемување на производството.

Врз основа на сознанијата и определбите на националната стратегија за економски развој, како и врз основа на досегашниот развој, а особено концептот на одржлив развој, основните **насоки и стратешки определби на долгорочниот развој на индустријата** се следните: **технолошко реструктурирање, извозна ориентација** на водечките сектори и гранки; пошироко воведување и развој на **еколошки-просторно прифатливо** индустриско производство со развој на штедливи технологии (во однос на природните ресурси, енергијата и горивото и работната сила) и (или) малоотпадни (безотпадни) технологии; зголемување на ефикасноста на производството; почитување на инвестиционите критериуми врз база на континуирано планирање и прифаќање на пазарните критериуми на стопанисување; стратегија на разместеност на индустриските капацитети која ја респектира **просторната структура на факторите на разместеноста**, рационалниот распоред на материјалните производствени фондови, од аспект на вкупниот простор на Републиката и потребите од комплексен развој на одделни територијални единици; **развој на малите претпријатија**, заради остварување на концептот на децентрализиран развој и разместеност на индустријата.

Врз овие основи, во наредниот период, индустриското производство се очекува да биде застапено во сите општини и да остварува растеж кој ќе придонесе за зголемување на вработувањето, подобрување на условите за живеење на граѓаните на поширокиот простор на земјата.

Производството и потрошувачката на енергија се едни од релевантните **индикатори за достигнатото ниво на економски развој** на една земја или регион.

Од електро-енергетската инфра, односно супраструктура се издвојуваат ветерниците со новите технологии за производството на енергија за задоволување на сè поголемите потреби како на широката потрошувачка така и на стопанските

дејности, од кои како голем потрошувач и корисник на овој ресурс се јавува индустријата.

Искористувањето на ветерот како алтернативен извор на енергија представува најевтина и најсовремена енергетска технологија, која нуди брзо и долгорочно намалување на дефицитот на електрична енергија.

Реализацијата на Планска документација и изградбата на предвидениот ветерен парк во Општина Кичево е во функција на определбите за одржлив економски развој и примена на штедливи технологии во однос на природните ресурси и работната сила.

Сообраќај и врски

Комуникациската мрежа на Република С.Македонија, сочинета од повеќе комуникациски потсистеми, е етаблирана преку системот за сообраќај и врски врз чија основа, помеѓу другото, се темели и организацијата на просторот на државата. Комуникациските системи во Републиката, кои се од особено значење за развојот на стопанските активности, се очекува да се подобруваат, унапредуваат и да се развиваат во две насоки на развој на комуникациите:

- екстерното поврзување на државата (стратешки коридори);
- интерното поврзување во државата (регионални и локални потреби).

Основа за *екстерното поврзување* на државата се дефинираните комуникациски коридори согласно меѓународните конвенции и препораки, што воедно се и основа за ориентација кон европските и балканските определби за економски и технолошки комуникации, што е од особено значење за извозот.

Основата за *интерното поврзување* во државата односно планирање и развој на патната мрежа на Државата се базира на категоризација на патиштата, на стратешки дефинирани меѓународни коридори за патен сообраќај, на досега изградената европска патна мрежа-ТЕМ со “Е” ознака на патиштата, на досега изградената магистрална и регионална патна мрежа, како и на определбите од долгорочната стратегија за развој.

Мрежата на патишта “Е” ознака што ги дефинира меѓународните коридори за патен сообраќај низ Републиката се: Е-65, Е-75, Е-850, Е-871.

Според Просторниот план на Република Македонија, автопатската и магистрална патна мрежа релевантна за предметниот простор е:

- Е-65 што се поклопува со делови од магистралните патишта М-3, М-4 и М-5 - (СР-Блаце-Скопје-Тетово-Кичево-Требеништа-Охрид-Битола-Мецитлија-ГР) - коридор за патен сообраќај во насока север-југ,
- М-4 - (АЛ-Ќафа Сан-Струга-Кичево-Скопје-Миладиновци-М-1).

Врз основа на Одлуката за категоризација на државните патишта („Службен весник на Република Македонија” број 133/11, 150/11 и 20/12) овој магистрален патен правец се преименува со ознаката:

- А2 - (Граница со Бугарија - ГП Деве Баир - Крива Паланка - Страцин - Романовце - Куманово - Миладиновце - обиколница Скопје - Тетово - Гостивар - Кичево - Требениште - Струга - граница со Албанија - ГП Ќафасан).

Во идната патна мрежа на Републиката, основните патни коридори ќе ги следат веќе традиционалните правци во насока север-југ (коридор 10), односно исток-запад (коридор 8), што се вкрстосуваат во просторот помеѓу градовите: Скопје, Куманово и Велес. На тој начин дел од магистралните патишта во Републиката ќе формираат три основни патни коридори, што треба да се изградат со технички и експлоатациони карактеристики компатибилни со системот на европските автопатишта (ТЕМ):

- север-југ: М-1 (Србија - Куманово - Велес - Гевгелија - Грција),
- исток-запад: М-2 и М-4 (Бугарија-Крива Паланка-Куманово-Скопје-Тетово-Струга-Албанија и крак Скопје - Србија),
- исток-запад: М-5 (Бугарија - Делчево - Кочани - Штип - Велес -Прилеп - Битола - Ресен - Охрид- Требеништа - М4 (крак Битола -граница со Грција).

На автопатската и магистралната патна мрежа се надоврзуваат **регионалните патишта**, што заедно со локалните категоризирани патишта ќе ја сочинуваат патната мрежа на Републиката.

Релевантен регионален патен правец за предметната локација, според Просторниот план на Република Македонија, влегува во групата на **регионални патишта "Р2"** и е со ознака:

- **Р2246** – (Бошков Мост-врска со Р1202-Извор-врска со А2- и делница за с.Гари.

Динамиката за реализација на мрежата, што ќе овозможи целосно опслужување на Републиката, ќе биде во функција на сообраќајните потреби (очекуваниот обем на сообраќајот), потребите за интеграција во европскиот патен систем, како и економската моќ на државата, а трасите на меѓународните и магистралните патишта, задолжително ќе поминуваат надвор од населените места и се предлага да се решаваат со денивелирано вкрстосување со останатата патна мрежа.

При планирање да се почитува Законот за јавни патишта („Службен весник на Република Македонија” број: 84/08, 52/09, 114/09, 124/10, 23/11, 53/11, 44/12, 168/12, 163/13, 187/13, 39/14, 42/14, 166/14, 44/15, 116/15, 150/15, 31/16, 71/16, 163/16 и 174/21).

При планирање да се почитува заштитна зона на патот, согласно Законот за јавни патишта („Службен весник на Република Македонија” број: 84/08, 52/09, 114/09, 124/10, 23/11, 53/11, 44/12, 168/12, 163/13, 187/13, 39/14, 42/14, 166/14, 44/15, 116/15, 150/15, 31/16, 71/16, 163/16 и 174/21).

Железнички сообраќај: Концепцијата за развој на железничкиот систем базира на потребата за модернизација и проширување на железницата во целина, како и поврзување на железничката мрежа на Републиката со соодветните мрежи на Република Бугарија и Република Албанија.

Железничката мрежа на Републиката, во планскиот период, треба да ја сочинуваат: магистрални железнички линии од меѓународен карактер, регионални линии и локални линии.

1. Магистрални железнички линии од меѓународен карактер:

- СР- Табановце-Скопје-Гевгелија-ГР 213,5 km

– СР - Блаце-Скопје	31,7 km
– СР -Кременица-Битола-Велес	145,6 km
– БГ -Крива Паланка-Куманово	84,7 km
– АЛ-Струга-Кичево-Скопје	143,0 km

Покрај постојните врски Табановце и Блаце на север, односно Гевгелија и Кременица на југ, ќе се изврши и соодветно поврзување на исток кон Република Бугарија, односно на запад кон Република Албанија, со што ќе се овозможи целосно интегрирање на македонскиот железнички систем со соодветните системи на соседните држави.

Во планскиот период меѓудругото, се очекува развој на интегралниот транспорт, односно техничко-технолошкото доопремување на Македонските железници за извршување на задачите и за вклучување во меѓународниот сообраќај, што е во согласност со стратегијата на развојот на железничкиот сообраќај и со реалните можности на Државата.

Воздушен сообраќај: Воздушните патишта во Државата се интегрален дел од европската мрежа на воздушни коридори со ширина од 10 наутички милји во кои контролирано се одвиваат прелетите над територијата на државата.

Примарната аеродромска мрежа треба да ја сочинуваат вкупно 4 аеродроми за јавен воздушен сообраќај, и тоа во Скопје, Охрид, Струмица и Битола. Аеродромот во Скопје е оспособен за прием и опрема на интерконтинентални авиони, аеродромот во Охрид е реконструиран во повисока-II категорија, а новите аеродроми што се предвидуваат во Струмица и Битола се предвидени да бидат со доминантна намена за карго транспорт на стоки.

Секундарната аеродромска мрежа се предлага да ја сочинуваат сегашните 5 реконструирани и технички доопремени спортски аеродроми и вкупно 15 аеродроми за стопанска авијација, од кои 7 нови. Покрај тоа треба да се уредат и околу 20 терени за дополнителен развој на воздухопловниот спорт и туризам во согласност со меѓународните прописи за ваков вид на аеродроми.

Радиокомуникациска и кабелска електронско комуникациска мрежа

Радиокомуникациска мрежа е јавна електронска комуникациска мрежа со која се обезбедува емитување, пренос или прием на знаци, сигнали, текст, слики и звуци или други содржини од каква било природа преку радиобранови. Основни елементи на примопредавателниот систем се: антените, антенските столбови, водови, засилувачи и друго.

Јавните електронски комуникациски мрежи треба да се планираат, поставуваат, градат, употребуваат и слично под услови утврдени со Законот за електронските комуникации, прописите донесени врз основа на него, прописите за просторно и урбанистичко планирање и градење, прописите за заштита на животната средина, нормативите, прописите и техничките спецификации содржани во препораките на Европската Унија.

Изложеноста на јавноста на нејонизирачко електромагнетно зрачење со пуштањето во работа на антенски систем не треба да ги надминува вредностите пропишани со Упатството за гранични вредности при изложеност на

нејонизирачко зрачење издадено од Меѓународна комисија за заштита од нејонизирачко зрачење (ICNIRP – International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection). Агенцијата за електронски комуникации врши контрола со мерење на нејонизирачкото електромагнетно зрачење, со цел да ја утврди усогласеноста на антенските системи со граничните вредности.

Оператори на мобилната телефонија во Републиката се: М-Телеком, А1 Македонија, Телекабел и Лајкамобајл. Тие во своите секојдневни развојни активности вршат:

- Квалитетно мрежно покривање со мобилен сигнал на:
 - региони, општини, населени места,
 - подрачја од јавен интерес (културно-историски, спортски, стопански, индустриски, погранични зони и др.),
 - сообраќајна и транспортна инфраструктура.
- Подготовка на проекти за развој на мрежата согласно постоечката инфраструктура на теренот.
- Усогласување на развојните планови со одделни институции на државата (министерства, управи и сл.).

Овој регион покриен е со сигнал на мобилна телефонија на мобилните оператори.

Кабелска електронска комуникациска мрежа - се користи за дистрибуција на јавни електронски комуникациски услуги до крајниот корисник. Пристапниот дел на мрежата е изграден од кабли (од бакарни парици, коаксијални, хибридни коаксијално-оптички и/или оптички) и придружни дистрибутивни и изводни точки: канали, цевки, кабелски окна/шахти, надворешни ормари и др.

Јавната кабелска електронска комуникациска мрежа и придружните средства треба да се планираат, проектираат, поставуваат и градат на начин кој нема да ја попречува работата на другите електронски комуникациски мрежи и придружни средства, како ни обезбедувањето на другите електронски комуникациски услуги.

Изградбата на јавните електронски комуникациски мрежи и придружни средства треба да се обезбеди:

- заштита на човековото здравје и безбедност,
- заштита на работната и животната средина,
- заштита на просторот од непотребни интервенции,
- заштита на инфраструктурата на изградените јавни електронски комуникациски мрежи,
- унапредување на развојот и поттикнување на инвестиции во јавните електронски комуникациски мрежи со воведување на нови технологии и услуги, а особено со воведување на следни генерации на јавни електронски комуникациски мрежи.

АД “Македонски Телекомуникации” и останатите оператори за своите корисници обезбедуваат широк опсег на услуги како што се: говорни услуги (вклучувајќи услуги со додадена вредност), услуги за пренос на податоци, пристап до Интернет, мобилни комуникациони услуги, јавни говорници и др.

Комуникациските услуги се обезбедуваат врз основа на добро воспоставената електронска комуникациска мрежа со примена на најсовремени технологии.

Телефонските корисници во ова подрачје во електронско комуникацискиот сообраќај приклучени се преку телефонската централа во **Кичево**.

Операторите на јавна кабелска електронска комуникациска мрежа треба да обезбедат можност за широкопојасен пристап до услуги (broadband) со големи брзини на: 100% од домаќинствата покриени со мрежата на операторот со можност за пристап до јавната комуникациска мрежа со брзина на пренос од 30 Mbps и најмалку 50% од домаќинствата покриени со мрежата на операторот со можност за пристап до јавната комуникациска мрежа со брзина на пренос од 100 Mbps.

За новопредвидените градби, изградената електронска комуникациска инфраструктура за пренос со големи брзини треба да им овозможи на сите корисници слободен избор на оператор, а на сите оператори пристап до градбите под еднакви и недискриминаторски услови.

Заштита на животната средина

Анализата на влијанијата врз животната средина, како превентива, има за цел да ги идентификува можните проблеми, да ги рационализира трошоците и да направи оптимален избор на мерките за заштита на животната средина. За разлика од “пасивниот” пристап, со кој се применуваат заштитни мерки по настанатиот проблем, што претставува финансиско оптоварување на производителите, давачите на услуги и општеството во целост, превентивната заштита на животната средина се трансформира во елемент на развој и појдовна основа за глобалното управување со животната средина засновано на принципите на **одржливиот развој**. Одржувањето на континуитет во следењето на состојбите во медиумите и областите на животната средина, дава претстава за трендот на промени кои настанале во текот на подолг временски период на анализираното подрачје, како основа за планирање и предвидување на промените кои би можело да се очекуваат во животната средина во временската рамка на која се однесува планскиот документ.

Нарушувањето на природните процеси во животната средина се јавува како последица на нерационалното искористување на природните ресурси и животниот простор, преку: деградирање на почвените површини под дејство на природниот или антропогениот фактор; пренамена на земјоделско земјиште со висока бонитетна класа за непродуктивни или помалку продуктивни цели и т.н.

Искористувањето на ветерот како алтернативен извор на енергија представува најевтина, најбрза за имплементација и најсовремена енергетска технологија, која нуди брзо и долгорочно елиминирање на штетните емисии во околната средина. Научните истражувања покажуваат дека емисиите на CO₂ кои се создаваат во периодот на дизајнирање, производство, транспорт и монтирање на ветерните електрани, во споредба со емисиите кои се јавуваат од постоечките извори на енергија се исклучително мали, во однос на потрошувачката на јаглен, и од потрошувачката на природен гас при производство на единица електрична енергија. Ветерните електрани во тек на експлоатациониот период не емитираат штетни или токсични материи и емисии во животната средина и не ги

осиромашуваат природните ресурси (јаглен, нафта или гас), односно не предизвикуваат штета врз животната средина преку екстракција или транспорт на ресурсите. По изминување на експлоатациониот период (после 20-25 години), ветерните електрани не предизвикуваат загадување на околната средина, а со тоа и опструирање на начинот на живот на идните генерации.

Ветерните електрани се поставуваат на поголеми површини, електрично поврзани со **локалната**, или националната електрична мрежа. На предвидената локација за изградбата на градби од државно значење за производство на електрична енергија од обновливи извори (ветерни електрани) се предвидува поставување на ветерни електрани, кои потоа ќе се приклучат преку трансформатор на дистрибутивната електро мрежа.

Електричната енергија од ветерните електрани која се внесува во мрежата е само мал дел од вкупната енергија. Конвенционалните извори скоро секогаш обезбедуваат поголем дел од потребната енергија во мрежата. Односот на внесената електрична енергија во мрежата, произведена од ветерните електрани, кон вкупната енергија во мрежата се изразува со т.н. фактор на уфрлување на енергијата од ветерот. Вредноста на овој фактор зависи од повеќе параметри. Тука треба да се земат во предвид системите за производство на електрична енергија од ветерот, карактеристиките на конвенционалните извори на енергија, и капацитетот и дожината на електричната мрежа.

Основни карактеристики на ветерни електрани е:

- ветерните електрани се поврзани со електричната мрежа;
- произведената електрична енергија од ветерните електрани е мала, во однос на електричната енергија произведена од конвенционалните енергетски постројки;
- ветерните електрани бараат одредено ниво на електрична поддршка од електричната мрежа.

Со цел да се обезбеди заштита и унапредување на животната средина при изградбата на ветерен парк Кичево (за производство на електрична енергија од обновливи извори со капацитет до 35 MW), КО Душегубница и КО Добреноец Општина Кичево, потребно е да се почитуваат одредбите пропишани во законската регулатива од областа на заштита на животната средина и подзаконските акти донесени врз нивна основа.

При реализација на предвидените активности за изградба на ветерен парк Кичево (за производство на електрична енергија од обновливи извори со капацитет до 35 MW), треба да се внимава да не дојде до искористување на земјиштето на начин и обем со кој би се загрозиле неговите природни вредности, квалитетот и количината и режимот на површинските и подземните води.

Санитарната состојба и квалитетот на воздухот во регионот на сливното подрачје на реката Треска е оценета како незагрозена. Со цел да се одржи квалитетот на воздухот во граници на максимално дозволените нивоа на емисии, неопходно е при планирањето на просторот да се следи и контролира присуството на загадувачки материи во воздухот.

Анализата на квалитетот на водите во реката Треска покажува постепено влошување на квалитетот од изворот па до мерното место во Сарај, пред вливот на

Треска во реката Вардар, што се јавува како резултат на директната емисија на отпадните води од дел од индустриските капацитети во регионот во околните површински водотеци. При изградбата на ветерен парк Кичево (за производство на електрична енергија од обновливи извори со капацитет до 35 MW) да се предвидат соодветни технички зафати за пречистување на отпадните води и задолжително да се контролира квалитетот на пречистените отпадни води пред испуштање во најблискиот реципиент, со цел да се усогласат вредностите на концентрацијата на материите присутни во пречистената отпадна вода со пропишаните гранични вредности на максимално дозволените концентрации на материите присутни во реципиентот.

Потребно е да се превземат активности за намалување на бучавата и вибрациите од опремата, со цел да се избегнат негативните ефекти од бучавата и да се почитуваат пропишаните гранични вредности за дозволено ниво на бучава во животната средина.

Доколку при изградбата на ветерен парк Кичево (за производство на електрична енергија од обновливи извори со капацитет до 35 MW) се создаде отпад, создавачите на отпад се должни во најголема можна мера, да го избегнат создавањето на отпад и да ги намалат штетните влијанија на отпадот врз животната средина, животот и здравјето на луѓето. При **управување со отпадот** по претходно извршената **селекција**, отпадот треба да биде преработен по пат на **рециклирање**, повторно употребен во истиот или во друг процес за екстракција на секундарните сировини или пак да се искористи како извор на енергија. Создадениот отпад треба да се депонира организирано со контролиран транспортен систем во постојната депонија. Потребно е да се потенцира дека создавачот и/или поседувачот на отпадни материји и емисии ги сноси сите трошоци за санација на евентуално предизвиканите нарушувања во животната средина.

Заштита на природното наследство

Од областа на **заштита на природата** (*природното наследство, природните реткости и биолошката и пределската разновидност*), документацијата на предметниот простор треба да се усогласи со Просторниот план на Република Македонија, врз основа на режимот за заштита, ќе се организира распоред на активности и изградба на објекти кои ќе се усогласат со барањата кои ги поставува одржливото користење на природата и современиот третман на заштитата.

Особено внимание при заштита на природата, треба да се посвети на начинот, видот и обемот на изградбата што се предвидува во заштитените простори за да се одбегнат или да се надминат судирите и колизиите со инкомпатибилните функции. За таа цел е неопходно почитување на следните принципи:

- Оптимална заштита на просторите со исклучителна вредност;
- Зачувување и обновување на постојната биолошка и пределска разновидност во состојба на природна рамнотежа;

- Обезбедување на одржливо користење на природното наследство во интерес на сегашниот и идниот развој, без значително оштетување на деловите на природата и со што помали нарушувања на природната рамнотежа;
- Спречување на штетните активности на физички и правни лица и нарушувања во природата како последица на технолошкиот развој и извршување на дејности, односно обезбедување на што поповолни услови за заштита и развој на природата;
- Рационална изградба на инфраструктурата;
- Концентрација и ограничување на изградбата;
- Правилен избор на соодветна локација.

Согласно Законот за заштита на природата („Службен весник на Република Македонија“ број 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15, 39/16, 63/16, 113/18 и 151/21) и Законот за животна средина („Службен весник на Република Македонија“ број 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16, 99/18 и 89/22) потребно е внесување на мерки за заштита на природата при планирањето и уредувањето на просторот и истите треба строго да се почитуваат.

Согласно Студијата за заштита на природното наследство, изработена за потребите на Просторниот план на Република Македонија, на просторот кој е предмет на разработка за изградба на ветерен парк Кичево (за производство на електрична енергија од обновливи извори со капацитет до 35 MW) КО Душегубница и КО Добреноец Општина Кичево, се наоѓа во граници на заштитен Национален парк Маврово:

МАВРОВО

НП (Национален парк - заштитен)

Ознака: Зазема простор од 73.088 ха и е најголем од веќе прогласените национални паркови во Република Македонија. Највисок врв на подрачјето на паркот е Голем Кораб - висок 2764 m. Средишниот дел на Националниот парк го зафаќа долината и сливот на реката Радика во кој се наоѓаат голем број на интересни геоморфолошки форми: клисури, стрмни отсеци, стени со различен облик, пештери и сл.

Вегетацијата на паркот е застапена со голем број на растителни видови кои имаат терциерно потекло. Шумските заедници можат да се расчленат на неколку еколошки групи. Во најниските делови на паркот, покрај реките Радика и Мала Река, каде има големо влијание на медитеранската клима, се наоѓаат субмедитерански термо-ксерофилни шуми во кои се застапени заедници на благун-белгаброви шуми. На изразено стрмните и непристапни делови, во кањонскиот дел на Радика, застапени се црногаберовите шуми и шикарите од благун (*Quercus pubescens* и *Ostrya carpinifolia*) и бел габер (*Carpinus orientalis*). Во паркот најголема застапеност има заедницата од горска букова шума (*Fagetum montanum*), која формира висински појас со амплитуда од 1300 до 1550 m. Исто така релативно големи површини завзема и заедницата на горската букова шума со ела (*Abieti fagetum*). Таа се карактеризира по богатиот флористички состав во кој приближно подеднакво учествуваат буката и елата. Во највисоките делови на буковиот регион застапени се субалпските букови шуми кои главно претставуваат горна граница на шумската вегетација. Застапеноста на смрча (*Picea excelsa*) на

подрачјето на Националниот парк Маврово има локален карактер. Таа се наоѓа само на еден локалитет - во горниот тек на Ацина Река, каде како состоина претставува најјужен ареал на нејзиното распространување во Европа. Како резултат на големата издиференцираност на релјефот и изобилството на различните мезо и микроеколошки услови, Националниот парк Маврово се одликува со извонредно флористичко богатство, кое се состои од над 1000 видови виши растенија од кои 38 видови дрвја, 35 грмушки, а околу 100 се ретки или ендемични видови за Балканскиот Полуостров. Значењето на Националниот парк Маврово не е само во тоа што во него се наоѓа зачувана реликтна терциерна флора, туку и како средиште на развој на алпски и аркто-алпски елементи, како што е присуството на тропските елементи (*Ramonda serbica* Pan.); аркто-терцијарните родови (*Pedicularia*, *Primula*, *Soldanella*, *Gentiana*, *Saxifraga*); медитеранско-планинските елементи (*Festuca*, *Sesleria*, *Alyssum*, *Achillea*, *Dianthus*, *Campanula*); грчко-малоазиските елементи (*Acantholimon echinus* BOISS) и аркто-алпските родови: *Sesleria*, *Androsace*, *Dianthus*, *Campanula*. Фауната на Националниот парк Маврово исто така се одликува со значителна разноликост. Таа се состои од 140 вида птици од кои позначајни се: сивиот сокол (*Falco peregrinus* Tunst.), орелот крстач (*Aquila heliaca* Sav.), суриот (златен) орел (*Aquila chrysaetos* L.), шумскиот буф (*Strix aluco*), големиот буф (*Bubo bubo*), ливадската еја (*Circus pygargus*), степската еја (*Circus macrourus*), 11 видови водоземци, 12 видови на влечуги и 38 видови на цицачи. Од цицачите најважни се: мечката (*Ursus arctos* L.), рисот (*Lynx lynx* L.), дивокозата (*Rupicapra rupicapra* L.) и дивата мачка (*Felis silvestris* Schreb.).

Значење: Просторот на паркот има особено значење за научно-истражувачка, воспитно-образовна, културна и туристичко-рекреативна намена. Научно-истражувачката функција може да се одвива врз проучувањето на живиот свет на екосистемот на паркот во поглед на флористичкиот и фаунистичкиот состав, таксономскиот и систематскиот, биоценолошкиот, идеоеколошкиот, популацискиот, генетскиот и други, додека од неживата природа, посебно значење имаат геолошките, палеонтолошките, геоморфолошките, хидролошките и други посебности. Просторот на паркот поседува и голем број на културно-историски споменици од кои најзначаен е манастирот Св. Јован Бигорски, познат по неговиот иконостас. Подрачјето се карактеризира и со големо богатство на етнографски вредности: типот на куќите, народната носија, обичаите, песните, гастрономијата и др.

Намена: Голем дел од просторот е наменет за развој на сточарството и за шумско-одгледувачки активности, а помал дел за земјоделство. Определени простори имаат туристичко-рекреативна намена (стационарен туризам, планинарење, излетнички туризам).

Состојба на досегашната заштита: Во зависност од природните и други вредности на просторот на територијата на паркот извршено е зонирање при што се дефинирани три зони: строго заштитени, мелиоративни и туристичко-рекреативни. Строго заштитени зони се следните: Луково Поле-Ацина Река, Стрезимир, Богдевска Река, Сенечка Планина и Кораб. Во мелиоративни зони припаѓаат: Маврово, Бистра I, Бистра II, Дешат, Кораб и Горна Радика. Во рамките на мелиоративната зона издвоени се 11 научно-истражувачки оддели (резервати), и тоа:

- резерват на букова шума во Никифоровската шума - оддел 19 од шумско-просторната единица “Маврово” - 13,8 ha,
- резерват на буково-елова шума во Кичиничката шума - оддел 44 ц од шумско-просторната единица “Маврово” - 22,8 ha,
- резерват на елова шума во Волковска шума - оддел 71 б од шумско-просторната единица “Маврово” - 1,65 ha,
- резерват на мешовита шума во непосредна близина на манастирот Св. Јован Бигорски - оддел 25 и пододделите “а”, “б” и “ц” од шумско-просторната единица “Бистра I” - 81 ha,
- резерват на букова шума во непосредна близина на манастирот Св. Танасије - оддел 66, а од шумско-просторната единица “Бистра II” - 27,8 ha,
- резерват од дабова шума источно од с. Рибница помеѓу Рибничка Река и место викано Карст (кота 1531 m) во шумско-просторната единица “Кораб” - 70 ha,
- резерват на чиста бука во шумата Мелник, јужно од с. Тануше - 10 ha,
- резерват на мешовита вегтација (ела, бука, бреза, јасика и др.) на ридот Кожа. Резерватот може да има намена на арборетум, а во неговите рамки може да се организира ботаничка градина - алпинетум. Резерватот зазема вовршина од околу 300 ha,
- резерват Царева Чешма. Се наоѓа кај месноста Царева Чешма, на патот кон с. Галичник. - 42 ha,
- резерват на смрчева шума во клисурата Кафа Кадис на подрачјето на Ацина Река - околу 300 ha,
- резерват Брзовец - околу 750 ha. Тука се среќаваат гнездилишта на: сур орел, орел крстач, цуцест орел, белоглав мршојадец, сив сокол, еја степска, црвеноклуна чавка, голем ушест буф, гавран, еребица камењарка и др. Од ретките видови цицачи се среќаваат: рис, мечка, дивокоза, срна и др., а од растителните видови се среќаваат тисата, бука со есенска шашика и др. Вкупната површина на резерватите изнесува 1. 669,1 ha.

Во паркот издвоени се 3 туристичко-рекреативни зони. Тоа се: Мавровско Езеро, Радика и Бистра. Во паркот се издвоени и 9 помали локалитети кои се погодни за пократки туристички посети или излети, и тоа: Мала и Голема Корабска Врата, групата врвови Кабаш со Роси Римниц, кањонот Гури Вран на Длабока Река кај с. Жужње, кањонската клисура Бариќ, клисурата на Средна и Долна Радика, Сенечките Карпи, Штировичката Планина и клисурата на Горна Радика.

Опфат: Подрачјето на паркот ги опфаќа јужните делови на Шар Планина, западните и централните делови на Бистра и сите делови на Кораб и Дешат што се во границите на Република Македонија.

Загрозеност: Подрачјето на паркот во основа е релативно заштитено. Потенцијални извори на загрозување се: изградба на индустриски објекти, недозволена урбанизација, експлоатација на минерални сировини, отворање позајмишта, загадување на водотеците со отпадни материјали, диви депонии, неконтролирано собирање на лековити растенија и споредни шумски производи.

Според меѓународниот сојуз за заштита на природата и природните богатства (International Union for Conservation of Nature and Natural Resources - IUCN) има меѓународен статус: II категорија.

Заштитни категории според Меѓународната унија за заштита на природата и природните богатства (International Union for Conservation of Nature and Natural Resources - IUCN):

Меѓународен статус: IUCN II - Национални паркови

Националните паркови се релативно големи области кои содржат репрезентативни примероци за значајните природни региони, или каде растителните и животинските видови, геоморфолошките положби и области се од специфична научна, образовна и рекреативна значајност (интерес). Тие содржат еден или неколку цели екосистеми кои не се материјално земени од човекова експлоатација или окупација. Најкомпетентните авторитети во земјата кои имаат јурисдикција врз тие области да преземат чекори за заштита или елиминирање на експлоатацијата и окупацијата и ефективно да се грижат за почитување на еколошките, геоморфолошките или естетските карактеристики.

Областа треба да е одржувана така, за да ги одржува рекреативните и образовните (научни) активности на контролирано ниво. Областа да се одржува во природна или скоро природна состојба. Влегувањето на посетителите да е под специјална контрола за образовни, културни и рекреативни цели. Спортскиот лов не е во компатибилна употреба. Но треба да се изберат цели за уредување.

Неопходно е да се внимава да не дојде до нарушување на заштитениот Национален парк, и да се почитуваат одредбите пропишани во Законот за заштита на природата (Службен весник на Република Македонија, број 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15, 39/16, 63/16, 113/18 и 151/21), подзаконските акти донесени врз основа на овој закон, актот за прогласување на заштитеното подрачје НП Маврово, како и заштитната категорија, согласно валоризацијата дадена во Студијата за заштита на природното наследство, изработена за потребите на Просторниот план на Република Македонија.

Предметниот простор се наоѓа во подрачје “Маврово” кое е предложено за заштита како Емералд Подрачје.

При изработката на планската документација да се испита дали предметната локација се наоѓа во подрачје на значаен видов биодиверзитет и соодветно на добиените податоци да се превземат мерки за заштита.

Доколку при изработка на предметната документација или при уредување на просторот се дојде до одредени нови сознанија за природно наследство кое би можело да биде загрозувано со урбанизацијата на овој простор, потребно е да се предвидат мерки за заштита на природното наследство:

- Утврдување на границите и означување на сите објекти кои би можеле да бидат предложени и прогласени како природно наследство;
- Забрана за вршење на какви било стопански активности кои не се во согласност со целите и мерките за заштита утврдени со правниот акт за прогласување на природното добро или Просторниот план за подрачје со специјална намена;
- Магистралната и останатата инфраструктура (надземна и подземна) да се води надвор од објектите со природни вредности, а при помали зафати потребно е нејзино естетско вклопување во природниот пејзаж;

- Воспоставување на мониторинг, перманентна контрола и надзор на објектите со природни вредности и преземање на стручни и управни постапки за санирање на негативните појави;
- Воспоставување на стручна соработка со соодветни институции во окружувањето;
- Почитување на начелата за заштита на природата согласно Законот за заштита на природата.

Заштита на културното наследство

Во своето милениумско постоење, човековата цивилизација од праисторијата до денес, на територијата на нашата држава, оставила значајни траги од вонредни културни, историски и уметнички вредности кои го потврдуваат постоењето, континуитетот и идентитетот на македонскиот народ на овие простори.

Просторниот аспект на недвижното културно наследство е предмет на анализа во корелација со долгорочната стратегија на економски, општествен и просторен развој, односно стратегија за зачувување и заштита на тоа наследство во услови на пазарно стопанство.

Републичкиот завод за заштита на спомениците на културата, за потребите на Просторниот план на Републиката, изготви Експертен елаборат за заштита на недвижното културно наследство во кој е даден Инвентар на недвижното културно наследство од посебно значење.

Инвентарот содржи список на регистрирани и евидентирани недвижни културни добра, што подразбира список на недвижните предмети со утврдено својство споменик на културата, односно на недвижните предмети за кои основано се претпоставува дека имаат споменично својство. Тоа се: археолошки локалитети, цркви, манастири, џамии, бањи, безистени, кули, саат кули, турбиња, мавзолеи, конаци, мостови, згради, куќи, стари чаршии, стари градски јадра и други споменици со нивните имиња, локации, блиските населени места, период на настанување и општините во кои се наоѓаат спомениците.

Согласно постоечката законска регулатива, видови на недвижно културно наследство се: споменици, споменични целини и културни предели.

На подрачјето на катастарските општини Душегубница и Добреноец кои се предмет на анализа нема евидентирани недвижни споменици на културата (Експертен елаборат).

Во Археолошката карта на Република Македонија¹, која ги проучува предисториските и историските слоеви на човековата егзистенција, од најстарите времиња до доцниот среден век, на анализираното подрачје на катастарските општини Душегубница и Добреноец нема евидентирани археолошки локалитети.

Туризам и организација на туристички простори

Туризмот и угостителството со својата основна функција-прифаќање, сместување и истовремено задоволување на голем број разновидни барања и желби на туристите, влијае врз вкупната економија и развојот на одредена

¹ МАНУ Скопје, 1996г.

средина, а исто така има изразено влијание и врз просторот во кој ја извршува својата дејност. Туризмот со своето мултиплицирано влијание во процесот на стопанисување, посредно и непосредно, ги вклучува и другите гранки и дејности во вкупната понуда на туристичкиот пазар. Ова пред сè, се однесува на угостителството, трговијата, сообраќајот, занаетчиството, здравството и на разни други видови услуги. Исто така, преку туризмот се нудат и се продаваат нематеријални вредности, како што се: разни информации, обичаи, фолклор, забава, спортско-рекреативни активности и слично.

Локацијата за којашто се наменети Условите за планирање на просторот навлегува во границите на просторот разработен со **„Просторниот план на регионот на сливот на реката Треска“** заради што е неопходно да се почитуваат и планските определби од овој регионален просторен план.

Врз основа на комплексно согледаните природни и создадени услови и ресурси по обем, квалитет, распространетост или уникатност, функционалност, атрактивност и степен на активираноста, со „Просторниот план на регионот на сливот на реката Треска“ на територијата на државата, како посебни целини може да се издвојат следните видови на туристички потенцијали: водените површини, планините, целините и добрата со природно и културно наследство, транзитните туристички правци, градските населби, ловните подрачја и селата.

Согласно со основните долгорочни цели, концептот и критериумите за развој и организација на туристичката понуда, во Република С.Македонија се дефинирани вкупно 10 туристички региони со 54 туристички зони.

Предметната локација навлегува во границите на Просторниот план на регионот на сливот на реката Треска и припаѓа на Кичевско - Бродски туристички регион, со утврдени 2 туристички зони и 10 туристички локалитети.

Заштита од воени разурнувања, природни и техничко-технолошки катастрофи

Согласно Просторниот план на Република Македонија, предметната локација за која се наменети условите за планирање на просторот за изградба на ветерен парк Кичево (за производство на електрична енергија од обновливи извори со капацитет до 35 MW) КО Душегубница и КО Добреноец Општина Кичево, се наоѓа во индиректно загрозувани простори од воени дејства и простори погодни за слободни територии.

Индиректно загрозувани простори од воени дејства се ридско- планински и субпланински простори, кои се наоѓаат во непосредна близина на просторите со висок степен на загрозуваност (самите не се директно изложени на борбени дејства) или во близина на просторите за формирање слободна територија, поради што се погодни за принуден и повремени престој на борбените единици, евакуираното население и др.

Простори погодни за слободни територии се простори кои поради своите природни својства се тешко пристапни на оклопно механизирани единици, надвор од урбаните агломерации и комунациите и од главните насоки на напаѓање. Овие простори поради слабата населеност имаат низок степен на повредливост па се погодни за формирање на слободни територии.

Согласно со Законот за заштита и спасување, **задолжително треба да се применуваат мерките за заштита и спасување кои опфаќаат урбанистичко-технички и хуманитарни мерки.**

Согласно Законот за заштита и спасување („Службен весник на Република Македонија“ број 93/12 - пречистен текст, 41/14, 129/15, 71/16, 106/16, 83/18 и 215/21), мерките за заштита и спасување задолжително се применуваат во процесот на планирање и уредување на просторот и проектирање и изградба на објектите, на начин кој го уредува Владата со подзаконски акт.

Засолнувањето опфаќа планирање, изградба, одржување и користење на јавните засолништа, одржување и користење на изградените засолништа и на другите заштитни објекти за заштита на населението, материјалните добра и културното наследство на Републиката. Јавните засолништа се планираат согласно со програмата на Владата за мерките за заштита и спасување и програмата на единиците на локалната самоуправа за мерките за заштита и спасување, а истите се вградени во урбанистичките планови.

Јавните засолништа според отпорноста се градат како засолништа за основна заштита, во согласност со техничките нормативи за изградба на јавни засолништа што ги донесува директорот на Дирекцијата.

Државата има обврска за изградба на јавни засолништа само во случај на исклучително загрозувани објекти што ќе ги утврди Дирекцијата врз основа на геолошко- хидролошките и сеизмичките карактеристики на земјиштето и на капацитетот на задоволување на потребите за засолнување. Единиците на локалната самоуправа имаат обврска да градат јавни засолништа со кои ќе ги задоволат потребните капацитети за засолнување на луѓето, материјалните добра и културното наследство на своето подрачје.

Начинот на изградба на јавните засолништа и одржувањето и користењето на веќе изградените засолништа и други заштитни објекти и определување на потребниот број на засолнишни места со уредба ги уредува Владата.

Сеизмичките појави - земјотресите се доминантни природни непогоди во Државата, кои можат да имаат катастрофални последици врз човекот и природата. Присутни се низ вековите, на десет сеизмички жаришта во земјата или во нејзината поблиска и поширока околина. Земјотресите со умерени магнитуди ($M < 6,0$) можат да предизвикаат сериозни разурнувања, бидејќи традиционално градените објекти, особено во руралните средини, не можат да ги издржат овие земјотреси без значителни оштетувања. Историските податоци покажуваат дека силните земјотреси генерирани на територијата на државата се проследени и со појава на колатерални хазарди (ликвификација, одрони, свлечишта, пукнатини, раседници, померувања), со доминантни одрони и свлечишта, што уште повеќе ги зголемува негативните последици на земјотресите.

Во досегашниот просторен развој на Републиката, природните богатства, географските, морфолошките и другите погодности имале доминантно влијание врз изградбата и уредувањето на нејзината територија, без оглед на присутните сеизмички ризици. Тоа создава конфликтна ситуација во која најголемите градови, најголем број на населението, индустриските капацитети и најзначајните

комуникации, како што се коридорите север - југ и исток - запад, се лоцирани во зоните со најголема сеизмичност (интензитет од VII – X степени на МКС -64).

Локацијата за која се наменети условите за планирање на просторот се наоѓа во зона со **VIII степени по Меркалиевата скала на очекувани земјотреси.**

Намалување на сеизмичкиот ризик може да се изврши со задолжителна примена на нормативно - правна регулатива, со која се уредени постапките, условите и барањата за постигнување на технички конзистентен и економски одржлив степен на сеизмичка заштита, кај изградбата на новите објекти.

Во инвестиционите проекти треба да се разработат мерките за заштита на човекот, материјалните добра и животната средина од природни катастрофи.

Неопходно е перманентно ажурирање на плановите за заштита од елементарни непогоди, кои согласно законските обврски постојат за целата територија на државата, поради присутниот сеизмички хазард, како и изложеноста на други природни катастрофи. Со реализација на наведените приоритети се создаваат реални услови за успешна инженерска превенција и намалување на сеизмичкиот ризик на територијата на целата Држава, односно за ефикасен менаџмент на ефектите и вонредните состојби предизвикани од силните сеизмички сили.

За успешно функционирање на **заштитата од природни и елементарни катастрофи** во процесот на урбанистичко планирање потребно е да се преземат соодветни мерки за **заштита од пожари**, односно евентуалните човечки и материјални загуби да бидат што помали во случај на пожари.

Во однос на диспозицијата на противпожарната заштита, предметната локација во случај на пожар ќе ја опслужуваат противпожарни единици од **градо**т Кичево.

Во процесот на планирање потребно е да се води сметка за конфигурацијата на теренот, степен на загрозеност од пожари и услови кои им погодуваат на пожарите: климатско-хидролошките услови, ружата на ветрови и слично кои имаат влијание врз загрозеност и заштита од пожари.

Заради поуспешна заштита во урбанистички планови се превземаат низа мерки за отстранување на причините за предизвикување на пожари, спречување на нивното ширење, гасење и укажување помош при отстранување на последиците предизвикани со пожари, кои се однесуваат на:

- изворите за снабдување со вода, капацитетите на водоводната мрежа и водоводните објекти кои обезбедуваат доволно количество вода за гасење на пожари;
- оддалеченоста меѓу зоните предвидени за станбени и јавни објекти и зоните предвидени за индустриски објекти и објекти за специјална намена за сместување лесно запаливи течности, гасови и експлозивни материји;
- широчината, носивоста и проточноста на патиштата со кои ќе се овозможи пристап на противпожарни возила до секој објект и нивно маневрирање за време на гасење на пожарите.

Заштитата од пожари опфаќа мерки и дејности од нормативен, оперативен, организационен, технички, образовно-воспитен и пропаганден карактер, кои се

уредени со Законот за заштита и спасување, како и Уредбата за спроведување на заштитата и спасувањето од пожари.

При појава на природни стихии, како што се **поплавите**, секое организирано општество превзема активни и пасивни мерки за организирана одбрана.

Појавата на **поплави** првенствено е поврзана со природните езера и хидрографската мрежа, но најчестиот вид на поплави и најголемата опасност од нив, сепак, доаѓа од поројните водотеци. Согласно со ова за донесување на брзи, исправни и ефикасни одлуки неопходно е да се располага со:

- однапред разработен план;
- сигурни информации за состојбата во загрозеното подрачје;
- сигурни прогностички информации за очекуваните сосотојби;

Од метеоролошки појави со карактеристики на елементарни непогоди се манифестираат појавата на **град, луњени ветрови и магли**.

Едно од можните и неопходно потребни превентивни мерки за заштита од **техничко - технолошки катастрофи** е планирањето, кое преку осознавање и анализа на состојбите и опасностите од можните инциденти, во одржувањето на инсталациите и опремата, треба да создаде прифатлив однос кон животната средина.

Потребна е доследна примена на основните методолошки постапки за планирање и уредување на просторот:

- оценка на состојбите на природните компоненти на животната средина и степенот на загрозеност од појава на технички катастрофи;
- оценка на оптовареноста на просторот со технолошки системи со одредено ниво на ризик;
- анализа на меѓусебната зависност на природните услови и постојните технолошки системи;
- дефинирање на нивото на постојниот ризик при редовна секојдневна работа на технолошките системи и при појавата на инцидентни случаи;
- процена на загрозеноста на луѓето и материјалните добра;
- утврдување на критериумите за избор на оптимална варијанта на заштита врз основа на проценетиот степен на загрозеност.

Со примена на оваа методолошка постапка може де се очекува остварување на следните основни цели за заштита од техничко-технолошки катастрофи:

- максимално усогласување и користење на просторот од аспект на заштита во рамките на просторните можности;
- вградување на мерките на кои се заснова организацијата на заштита и спасување на човечките животи и материјалните добра од техничко-технолошки катастрофи во определувањето на намената на просторот;
- интегрирање на елементите на загрозеноста на прашањата врзани со заштитата на животната средина.

Заради постигнување на целосна заштита на луѓето, материјалните добра и потесната и пошироката животна средина постојат три нивоа на преземање на сигурносни, превентивни мерки:

Прво ниво: ги вклучува сите мерки кои се преземаат во одржувањето на опремата и инсталациите, заради сигурно користење на опасни материјали во технолошките процеси и одбегнување на технолошки катастрофи.

Второ ниво: се однесува на сите мерки кои треба да обезбедат ограничување на емисијата како последица од пожар, експлозија или ослободување на хемикалии, што може да се случи во околности на поголеми индустриски акциденти.

Трето ниво: вклучува мерки кои се преземаат за заштита на животната средина во смисла на ограничување на ефектите од емисија на опасни материји, или последици од пожар и експлозии.

При изработката на плановите од пониско ниво треба да се има предвид следното:

- Потребата од оформување на системот на евиденција и анализа на технолошките акциденти, компатибилен на системот МАРС на Европската унија, како база за евиденција на опасни материјали, присутни во технолошките постројки и можни причини на катастрофи.
- Потребата од предвидување на превентивни мерки од страна на стопанските субјекти за спречување на технолошки катастрофи, базирани врз анализата на однесувањето на исти или слични постројки.
- Изработка на соодветни планови и програми за заштита на населението и едукација и тренинг на персоналот во случај на евентуална техничка катастрофа.

Насоки за потребата од спроведување на Стратегиска оцена на влијанието врз животната средина

Во процесот за проценка на влијанието на плановите, стратегиите и програмите врз животната средина и врз здравјето на луѓето (Стратегиска оцена на влијанието врз животната средина-СОВЖС), покрај проценката на влијанијата се предвидуваат и мерки кои имаат за цел заштита на животната средина од сите можни влијанија и тоа уште во процесот на планирање и донесување одлуки за одредени стратегии, планови и програми, т.е. плански документи. Преку навремено спроведување на постапката за СОВЖС се обезбедува идентификување на потенцијалните позитивни и негативни влијанија од реализацијата на планскиот документ врз животната средина, а исто така се дефинираат и алтернативи и можни мерки за спречување, намалување и ублажување на негативните влијанија врз сите елементи на животната средина.

СОВЖС се подготвува во согласност со националната легислатива и одредбите од друга релевантна меѓународна легислатива, која е инкорпорирана во националната, во форма на законски и подзаконски акти и Конвенции, кои се ратификувани од страна на РСМ со посебни закони.

Целта на СОВЖС постапката е да се процени дали планскиот документ е во согласност со поставените цели за животна средина на национално и меѓународно ниво. Целите на стратегиската оцена на влијанието врз животната средина се прикажани преку статусот на: населението, социо-економски развој, човековото

здравје, воздухот, климатските промени, водата, почвата, природното и културното наследство и материјалните добра.

Најдобро е процесот на стратегиска оцена на влијанието на планскиот документ да се одвива паралелно со развојот на планскиот документ, со цел навремено да се земат во предвид целите на животната средина при дефинирање на целите на самиот плански документ.

Постапката за стратегиска оцена на влијанието врз животната средина се спроведува во неколку фази, од кои првата е **Утврдување на потреба од спроведување на СОВЖС** (дали планскиот документ ќе има значителни влијанија врз животната средина) согласно со Уредбата за стратегиите, плановите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапка за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето. Оваа фаза претставува изготвување на Одлуката за спроведување или неспроведување на СОВЖС. Органот кој го подготвува планскиот документ е должен да донесе Одлука за спроведување или Одлука за не спроведување на стратегиска оцена во која се образложени причините за спроведувањето, односно не спроведувањето согласно со критериумите врз основа на кои се определува дали еден плански документ би можел да има значително влијание врз животната средина и врз здравјето на луѓето.

Влијанијата, кои се претпоставува дека може да произлезат со изградбата на ветерен парк Кичево (за производство на електрична енергија од обновливи извори со капацитет до 35 MW) може да се разгледуваат од аспект на негативни влијанија и од аспект на идни бенефиции, односно позитивни влијанија:

- Изградбата на ветерен парк Кичево (за производство на електрична енергија од обновливи извори со капацитет до 35 MW) во рамките на планскиот опфат, се очекува да предизвика позитивни импулси и ефекти врз целото непосредно опкружување од аспект на повисока организација, инфраструктурна опременост и уреденост на просторот. Изградбата на ветерен парк Кичево (за производство на електрична енергија од обновливи извори со капацитет до 35 MW) ги подобрува перформансите на електроенергетската мрежа, го намалува увозот на електрична енергија и емисиите на стакленички гасови.
- Со усвојување на предметната документација ќе има и негативни влијанија врз животната средина, посебно во фазата на градба на планираните објекти. Влијанијата што ќе се јават во фаза на градба (емисии на штетни материи во воздухот, можни штетни влијанија врз почвата (директни и индиректни), емисии на бучава, отпад и влијанија врз флората и фауната), ќе бидат локални и со ограничен временски рок. Во тек на експлоатациониот период ветерните електрани не емитуваат штетни или токсични материи и емисии во животната средина и не ги осиромашуваат природните ресурси, односно не предизвикуваат штета врз животната средина. Мерки за заштита од влијанија врз животната средина се наведени во секторската област: заштита на животната средина.

- Поради потребата од зголемена површина на земјиште за изградба на градби од државно значење за производство на електрична енергија од обновливи извори (ветерни електрани), неопходно е воспоставување и почитување на ефикасна контрола на користењето и уредувањето на земјиштето и утврдување на нормите и стандардите за градба. Меѓу приоритетните определби на Просторниот план е заштитата на земјоделското земјиште, а особено стриктното ограничување на трансформацијата на земјиштето од I-IV бонитетна класа за неземјоделско користење, како и зачувување на квалитетот и природната плодност на земјиштето.
- Предметниот опфат нема конфликт со планираните енергетски водови, радиокомуникациски и кабелски електронско комуникациски мрежи.
- Во експлоатациониот период не се очекува значајни влијанија врз животот и здравјето на луѓето, затоа што видот и природата на планираните содржини со намена ветерен парк не спаѓаат во групата на големи и директни загадувачи на животната средина и животот и здравјето на луѓето.
- Просторот кој е предмет на изградба на ветерен парк Кичево (за производство на електрична енергија од обновливи извори со капацитет до 35 MW) КО Душегубница и КО Добреноец Општина Кичево, нема регистрирано ниту евидентирано природно наследство. Доколку при изработка на предметната документација или при уредување на просторот се дојде до одредени нови сознанија за природно наследство кое би можело да биде загрозувано со урбанизацијата на овој простор, потребно е да се предвидат соодветни мерки за заштита на природното наследство согласно со законската регулатива.
- Во делот за заштита на културното наследство, согласно податоците од Експертниот елаборат за заштита на културното наследство и Археолошката карта на Република Македонија на подрачјето на катастарските општини Душегубница и Добреноец нема евидентирани недвижни споменици на културата и археолошки локалитети. Доколку при изведување на земјаните работи се најде на археолошки артефакти, односно дојде до откривање на материјални остатоци со културно-историска вредност, потребно е да се постапи во согласност со постоечката законска регулатива.
- При изработка на документацијата на предметниот простор да се утврди евентуалната појава на прекугранични влијанија, поради близината на предвидениот опфат до границата на Државата.
- Мерки за ублажување на негативните влијанија од евентуални несреќи и хаварии се наведени во секторската област: Заштита од воени разурнувања, природни и техничко-технолошки катастрофи.

При донесувањето на Одлука за спроведување или Одлука за не спроведување на стратегиска оцена за документацијата на предметниот простор за изградба на ветерен парк Кичево (за производство на електрична енергија од обновливи извори со капацитет до 35 MW), КО Душегубница и КО Добреноец Општина Кичево, задолжително да се земат во предвид претходно

наведените забелешки, како и забелешките од секторските области опфатени со Просторниот план на Република Македонија.

Усогласување на планската документација со Просторниот план

Сите активности во просторот треба да се усогласат со насоките на Просторниот план на државата, особено значителните и оние кои се однесуваат на планирањето и изградбата на:

- државните инфраструктурни системи (патишта, железници, воздушен сообраќај, телекомуникации);
- енергетските системи, енерговоди и поголеми водостопански системи;
- градежните објекти важни за Државата;
- капацитетите на туристичката понуда;
- стопанските комплекси и оние кои се однесуваат на поголеми концентрации (слободни економски зони);
- капацитетите за користење на природните ресурси.

Просторните планови на регионите и подрачјата од посебен интерес и урбанистичките планови се усогласуваат со Просторниот план на Републиката, особено во однос на следните елементи:

- намената и користењето на површините;
- мрежата на инфраструктура;
- мрежата на населби;
- заштитата на животната средина.

Насоките на Просторниот план на Републиката во однос на намената и користењето на површините се однесуваат на заложбата при изработката на урбанистичките планови, површините за сите урбани содржини треба да се бараат исклучиво на површини од послаби бонитетни класи (над IV категорија).

Посебни мерки и активности за остварување на рационалното користење и заштита на просторот, како и посебни интереси на просторниот развој се:

- Обезбедување на спроведување на постојните закони и прописи со кои се заштитува просторот, ресурсите и националното богатство и се организира и уредува просторот со цел за вкупен развој.
- Рационално користење на подрачјата за градба и нивно проширување или формирањето на нови врз база на критериумите за изготвување на соодветна планска документација.
- Насоките и критериумите за уредување на просторот надвор од градежните подрачја треба да се утврдат со помош на стручни основи и упатствата од ресорите на земјоделството, водостопанството, шумарството и заштитата на животната средина.
- Создавање на услови за лоцирање на мали стопански единици.
-

ЗАКЛУЧНИ СОГЛЕДУВАЊА

Условите за планирање на просторот се наменети за изградба на ветерен парк Кичево (за производство на електрична енергија од обновливи извори со капацитет до 35 MW), КО Душегубница и КО Добреноец Општина Кичево.

Површината на планскиот опфат изнесува 23,45 ha.

Планскиот опфат навлегува во зона на одржливо искористување во Национален Парк Маврово и во II и III заштитна зона на изворот Студенчица.

Видот на планската документација да се усогласи со Законот за урбанистичко планирање и Правилникот за урбанистичко планирање.

Условите за планирање треба да претставуваат влезни параметри и насоки при планирањето на просторот и поставување на планските концепции и решенија по сите области релевантни за планирањето на просторот, обработени во согласност со Просторниот план на Република Македонија и Просторниот план на регионот на сливот на реката Треска.

При изработката на предметната документација, треба да се имаат предвид следните поединечни заклучни согледувања од секторските области опфатени со Просторниот план:

Економски основи на просторниот развој

- Снабдувањето со електроенергија, се издвојува како посебен инфраструктурен услов за развој на стопанството. Развојот на инфраструктурните системи претставува значајна детерминанта на идниот економски развој. Електро-енергетската и комуналната инфраструктура се издвојуваат со својот придонес и влијание врз развојот и разместеноста на стопанските капацитети и дејности. Користењето на обновливата енергија на ветерот и безотпадното производство кореспондираат со основните определби на Просторниот план на Р. Македонија за одржлив локален и национален развој.
- Согласно определбите на Просторниот план на Р. Македонија, идниот развој и разместеноста на стопанските дејности на овој простор вклучително и изградбата и активирањето на предвидените ветерници треба да базира на примена на принципите и стандардите за заштита на животната средина, особено нивна превентивна примена и спречување на негативните влијанија врз животната и работна средина.

Користење и заштита на земјоделско земјиште

- Согласно Просторниот план на Република Македонија, просторот на Републиката е поделен во 6 земјоделско-стопански реони и 54 микрореони. Предметната локација припаѓа на западниот земјоделско стопански реон со 7 микрореони.

- При изработка на планската документација, неопходно е воспоставување и почитување на ефикасна контрола на користењето и уредување на нормите и стандарди за градба. Меѓу приоритетните определби на Просторниот план е заштитата на земјоделското земјиште, а особено стриктното ограничување на трансформацијата на земјиштето од I-IV бонитетна класа за неземјоделско користење, како и зачувување на квалитетот и природната плодност на земјиштето.

Шуми и шумско земјиште

- Со цел да се отпочне реверзибилен процес, на враќање на шумата во терените каде таа некогаш постоела, и да се остварат оптимални користи од земјиштето и биолошките капацитети во шумарството, неопходно е: навремено изведување на одгледувачките и обновителните зафати со однапред одреден годишен изведбен план и програма; апсолутна предност да се дава на површините со изразена ерозија и терените во непосредните сливови на вештачките акумулации; пошумувањето на голините со автохтони видови на дрвја, особено околу изворите на вода предвидени за каптирање и да се врши пошумување на голините и земјоделските површини, покрај фреквентните патишта, заради заштита од зголемениот степен на загаденост.

Водостопанство и водостопанска инфраструктура

- Просторот на кој се предвидува изградба на ветерниот парк се наоѓа во сливот на реката Треска, чии водотеци се одликуваат со висок квалитет на водите и голем проток на вода. Поради карактеристиките на водите во сливот, со Просторниот план на Република Македонија предвидено е изградба на регионален водостопански систем (РВС) „Треска“, со кој ќе се зафаќаат води од сливот и ќе се префрлуваат кон Источна Македонија, односно ќе се покриваат потребите во ВП „Скопје“, „Пчиња“, „Средна и Долна Брегалница“ и „Струмичко Радовишко“. Поради предвиденото решение потребно е водење на соодветна политика во просторниот развој на целиот слив на реката Треска со цел да се зачува и заштити квалитетот на водите како една од најголемите резерви на чиста вода во Републиката.
- Во сливот на реката регистрирани се повеќе извори со голема издашност од кои изворот Студенчица е од големо значење бидејќи од него се зафаќаат води за регионалниот водоснабдителен систем (РВС) „Студенчица“. Од овој РВС се водоснабдуваат населените места во општините Другово, Осломеј, Вранештица, Пласница, Кичево, Македонски Брод, Прилеп, Долнени и Крушево. Врз основа на хранењето на изворот донесена е **“Одлука за определување на заштитни зони на изворот Студенчица”** (сл.вес. на РМ бр 151/11), каде се дефинирани се три заштитни зони. Планскиот опфат на ветерниот парк се наоѓа во II заштитна зона или широката заштитна зона (зона на санитарно ограничување) и во III заштитна зона или пошироката заштитна зона (зона на хигиенско - епидемиолошко следење и набљудување). При изработката на планската документација и при

нејзината реализација да се почитува режимот на заштита во зоните дефинирани со “Одлука за определување на заштитни зони на изворот Студенчица”.

Енергетика и енергетска инфраструктура

- Локацијата за изградба на ветерен парк Кичево (за производство на електрична енергија од обновливи извори со капацитет до 35 MW) КО Душегубница и КО Добреноец Општина Кичево, нема конфликт со постојните и планирани енергетски водови.
- Изградбата на ветерен парк од обновливи извори на енергија ги подобрува перформансите на електроенергетската мрежа, го намалува увозот на електрична енергија и емисиите на стакленички гасови.

Урбанизација и мрежа на населби

- Иницијативата за изградба на ветерен парк Кичево (за производство на електрична енергија од обновливи извори) во КО Душегубница и КО Добреноец, Општина Кичево, ќе овозможи поефикасно снабдување на населбите со електрична енергија, што е особено значајно за оние кои немаат соодветно, односно квалитетно снабдување. Преку воведување на алтернативни извори на енергија се овозможува заштеда на необновливи извори на енергија што е еден од основните приоритети во одржливиот развој.

Домување

- Иницијативата за изградба на ветерен парк Кичево (за производство на електрична енергија од обновливи извори) во КО Душегубница и КО Добреноец, Општина Кичево, е во функција на обезбедување поквалитетни услуги за снабдување на домаќинствата со електрична енергија во овој дел на Републиката, со што се овозможува квалитативно и квантитативно подигнување на комуналната опременост на станот.

Јавни функции

- Локацијата изградба на ветерен парк Кичево (за производство на електрична енергија од обновливи извори) во КО Душегубница и КО Добреноец, Општина Кичево, е во функција на развој на стопанските активности и е надвор од урбаниот опфат на најблиската населба, така што нема препораки и обврски за организација на јавни функции, што значи дека се исклучени и можностите за било каков конфликт помеѓу два типа на функции.

Индустрија

- Производството и потрошувачката на енергија се едни од релевантните индикатори за достигнатото ниво на економски развој на една земја или

регион. Од електро-енергетската инфра, односно супраструктура се издвојуваат ветерниците со новите технологии за производството на енергија за задоволување на сè поголемите потреби како на широката потрошувачка така и на стопанските дејности, од кои како голем потрошувач и корисник на овој ресурс се јавува индустријата. Искористувањето на ветерот како алтернативен извор на енергија представува најевтина и најсовремена енергетска технологија, која нуди брзо и долгорочно намалување на дефицитот на електрична енергија.

- Реализацијата на Планска документација и изградбата на предвидениот ветерен парк во Општина Кичево е во функција на определбите за одржлив економски развој и примена на штедливи технологии во однос на природните ресурси и работната сила.

Сообраќајна инфраструктура

- Според Просторниот план на Република Македонија автопатската и магистрална патна мрежа релевантна за предметниот простор е:
- А2 - (Граница со Бугарија - ГП Деве Баир - Крива Паланка - Страцин - Романовце - Куманово - Миладиновце - обиколница Скопје - Тетово - Гостивар - Кичево - Требениште - Струга - граница со Албанија - ГП Кафасан).
- Релевантен регионален патен правец за предметната локација, според Просторниот план на Република Македонија, влегува во групата на регионални патишта "Р2" и е со ознака:
- Р2246 – (Бошков Мост-врска со Р1202-Извор-врска со А2- и делница за с.Гари.
- При планирање да се почитува Законот за јавни патишта („Службен весник на Република Македонија” број: 84/08, 52/09, 114/09, 124/10, 23/11, 53/11, 44/12, 168/12, 163/13, 187/13, 39/14, 42/14, 166/14, 44/15, 116/15, 150/15, 31/16, 71/16, 163/16 и 174/21)
- При планирање да се почитува заштитна зона на патот, согласно Законот за јавни патишта („Службен весник на Република Македонија” број: 84/08, 52/09, 114/09, 124/10, 23/11, 53/11, 44/12, 168/12, 163/13, 187/13, 39/14, 42/14, 166/14, 44/15, 116/15, 150/15, 31/16, 71/16, 163/16, 174/21).

Радиокомуникациска и кабелска електронско комуникациска мрежа

- Локацијата за изградба на ветерен парк Кичево (за производство на електрична енергија од обновливи извори со капацитет до 35 MW) КО Душегубница и КО Добреноец Општина Кичево, нема конфликт со постојните и планирани радиокомуникациски и кабелски електронско комуникациски мрежи.
- Преку кабелските електронски комуникациски мрежи, на крајните корисници треба да им се обезбеди сигурен пренос на јавни електронски комуникациски услуги со задоволување на одредени општи и посебни

услови за квалитет, во согласност со Законот за електронските комуникации и препораките за обезбедување на одредено ниво на квалитет на пренос.

Заштита на животната средина

- Со цел да се обезбеди заштита и унапредување на животната средина при изградбата на ветерен парк Кичево (за производство на електрична енергија од обновливи извори со капацитет до 35 MW) КО Душегубница и КО Добреноец Општина Кичево, потребно е да се почитуваат одредбите пропишани во законската регулатива од областа на заштита на животната средина и подзаконските акти донесени врз нивна основа.
- Да се внимава да не дојде до искористување на земјиштето на начин и обем со кој би се загрозиле неговите природни вредности.
- Да се следи и контролира присуството на загадувачки материи во воздухот во периодот на изградба на ветерните електрани, со цел да се одржи квалитетот на воздухот во граници на дозволените нивоа на емисии.
- Да се превземат активности за намалување на бучавата и вибрациите од опремата, со цел да се избегнат негативните ефекти од бучавата и да се почитуваат пропишаните гранични вредности за дозволено ниво на бучава во животната средина.
- Во насока на минимизирање на негативните влијанија врз животната средина и намалување на бучавата до ниво кое нема да има негативно влијание врз луѓето и животинскиот свет во околината на предметната локација се препорачува современ дизајн на конструкцијата.
- Треперењето на сенката, како резултат на движењето на перките, би можело да има негативно влијание врз населението и биоценозите кои се во близина на ветерните електрани, заради што во насока на минимизирање на последиците потребно е да се направат испитувања под кој агол паѓаат сончевите зраци врз предметната локација во различни временски интервали од денот и во различните периоди од годината.
- Да се направи правилен избор на конструкција и техника за поставување на инсталациите во насока на заштита од ерозија предизвикана од ветер на околното земјиште и сливните подрачја на реките кои се наоѓаат во близина на предметната локација.
- Евентуалниот отпад што може да се формира во тек на изградбата и експлоатациониот период треба да се депонира организирано со контролиран транспортен систем во постојната депонија.
- Потребно е да се потенцира дека создавачот и/или поседувачот на отпадни материи и емисии ги сноси сите трошоци за санација на евентуално предизвиканите нарушувања во животната средина.
- Да се избегне губење, модификација и фрагментација на живеалиштата и прекумерно искористување на биолошките ресурси, со цел да се намалат или целосно елиминираат негативните последици врз стабилноста на екосистемите и деградација на биодиверзитетот.

- При изработката на документацијата на предметниот простор да се имплементираат плански мерки за заштита на биодиверзитетот.

Заштита на природно наследство

- Согласно Студијата за заштита на природното наследство, изработена за потребите на Просторниот план на Република Македонија, на просторот кој е предмет на разработка за изградба на ветерен парк Кичево (за производство на електрична енергија од обновливи извори со капацитет до 35 MW) КО Душегубница и КО Добреноец Општина Кичево, се наоѓа во граници на заштитен Национален парк Маврово.
- Неопходно е да се внимава да не дојде до нарушување на заштитениот Национален парк, и да се почитуваат одредбите пропишани во Законот за заштита на природата (Службен весник на Република Македонија, број 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15, 39/16, 63/16, 113/18 и 151/21), подзаконските акти донесени врз основа на овој закон, актот за прогласување на заштитеното подрачје НП Маврово, како и заштитната категорија, согласно валоризацијата дадена во Студијата за заштита на природното наследство, изработена за потребите на Просторниот план на Република Македонија
- Доколку при изработката на документацијата на предметниот простор или при уредување на просторот се дојде до одредени нови сознанија за природно наследство кое би можело да биде загрозувано со урбанизацијата на овој простор, потребно е да се предвидат соодветни мерки за заштита на природното наследство согласно Законот за заштита на природата.

Заштита на културното наследство

- Согласно податоците од Експертниот елаборат за заштита на културното наследство и Археолошката карта на Република Македонија² на подрачјето на катастарските општини Душегубница и Добреноец нема евидентирани недвижни споменици на културата и археолошки локалитети.
- Доколку при изведување на земјаните работи се најде на археолошки артефакти, односно дојде до откривање на материјални остатоци со културно-историска вредност, потребно е да се постапи во согласност со постоечката законска регулатива (Закон за заштита на културното наследство - „Службен весник на Република Македонија“ број 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16, 11/18, 20/19), односно веднаш да се запре со отпочнатите градежни активности и да се извести надлежната институција за заштита на културното наследство.

Туризам и организација на туристички простори

- Предметната локација навлегува во границите на Просторниот план на регионот на сливот на реката Треска и припаѓа на Кичевско - Бродски

² МАНУ Скопје, 1996г.

туристички регион, со утврдени 2 туристички зони и 10 туристички локалитети.

- Согласно поставките на Концептот и критериумите за развој и организација на туристичката дејност, за непречен развој на вкупната туристичка понуда на ова подрачје, се препорачува, при идната организација на стопанските дејности да се почитуваат критериумите за заштита и одржлив економски развој.

Заштита од воени разурнувања, природни и техничко-технолошки катастрофи

- Локацијата за која се наменети условите за планирање на просторот за изградба на ветерен парк Кичево (за производство на електрична енергија од обновливи извори со капацитет до 35 MW), КО Душегубница и КО Добреноец Општина Кичево, се наоѓа во индиректно загрозувани простори од воени дејства и простори погодни за слободни територии. Според тоа во согласност со Законот за заштита и спасување, задолжително треба да се применуваат мерките за заштита и спасување.
- Задолжителна примена на мерки за заштита од пожар.
- Анализираниот простор се наоѓа во подрачје каде се можни потреси со јачина до VIII степени по МКС, што наметнува задолжителна примена на нормативно- правна регулатива, со која се уредени постапките, условите и барањата за постигнување на технички конзистентен и економски одржлив степен на сеизмичка заштита, кај изградбата на новите објекти.

Насоки за потребата од спроведување на Стратегиска оцена на влијанието врз животната средина

- При донесувањето на Одлука за спроведување или Одлука за не спроведување на стратегиска оцена за документацијата на предметниот простор за изградба на ветерен парк Кичево (за производство на електрична енергија од обновливи извори со капацитет до 35 MW) КО Душегубница и КО Добреноец Општина Кичево, задолжително да се земат во предвид насоките за потреба од спроведување на Стратегиска оцена на влијанието врз животната средина, како и забелешките и заклучоците од секторските области опфатени со Просторниот план на Република Македонија.

ИЗВОД ОД ПРОСТОРЕН ПЛАН НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА -разработка- ПРОСТОРЕН ПЛАН НА РЕГИОНОТ НА СЛИВОТ НА РЕКА ТРЕСКА 2005 - 2020

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

АГЕНЦИЈА ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ

Сектор:

Синтезни карти

Тема:

Биланс на намена на површините

Користење на земјиштето

Карта бр. А3030711

Легенда:

високопланинско пасиште

земјоделско земјиште

шума и шумско земјиште

повеќенаменско подрачје "Јасен"

наводнувана површина

зона за експлоатација на минерали

транзитен коридор

граница на туристички регион

автопат

магистрален пат

регионален пат

железничка пруга

граница на сливно подрачје

град

општински центар

река

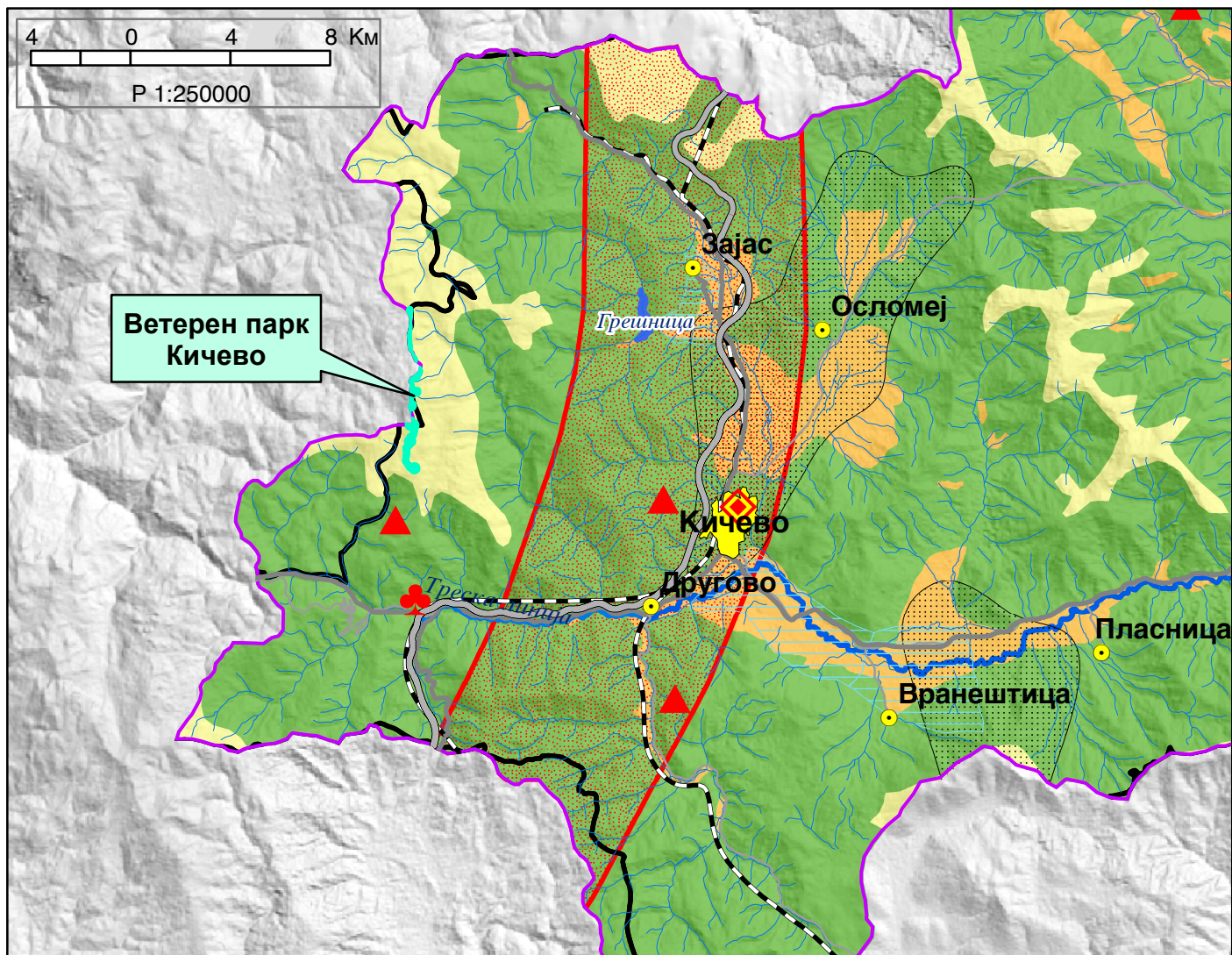
Туристички локалитет

езерски локалитет

градско туристички центар

планинско климатско-лекувалишен локалитет

рамничарско-ридско климатско-лекувалишен локалитет

ИЗВОД ОД ПРОСТОРЕН ПЛАН НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА -разработка- ПРОСТОРЕН ПЛАН НА РЕГИОНОТ НА СЛИВОТ НА РЕКА ТРЕСКА 2005 - 2020

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

АГЕНЦИЈА ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ

Сектор:

Синтезни карти

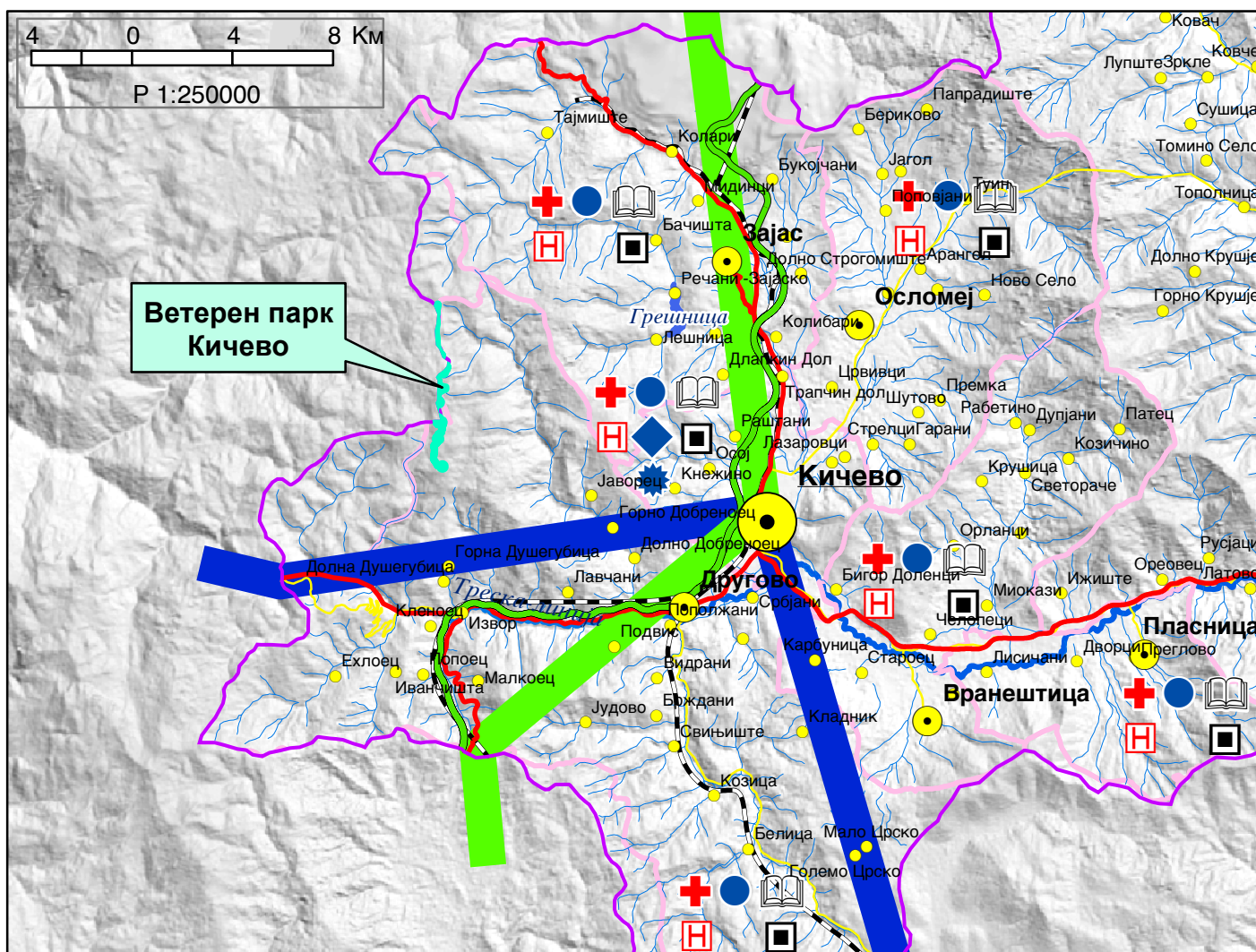
Тема:

Просторно-функционална организација

Систем на населби и сообраќајна мрежа

Карта бр. А3030712

Легенда:

ИЗВОД ОД ПРОСТОРЕН ПЛАН НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА -разработка- ПРОСТОРЕН ПЛАН НА РЕГИОНОТ НА СЛИВОТ НА РЕКА ТРЕСКА 2005 - 2020

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

АГЕНЦИЈА ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ

Сектор:

Синтезни карти

Тема:

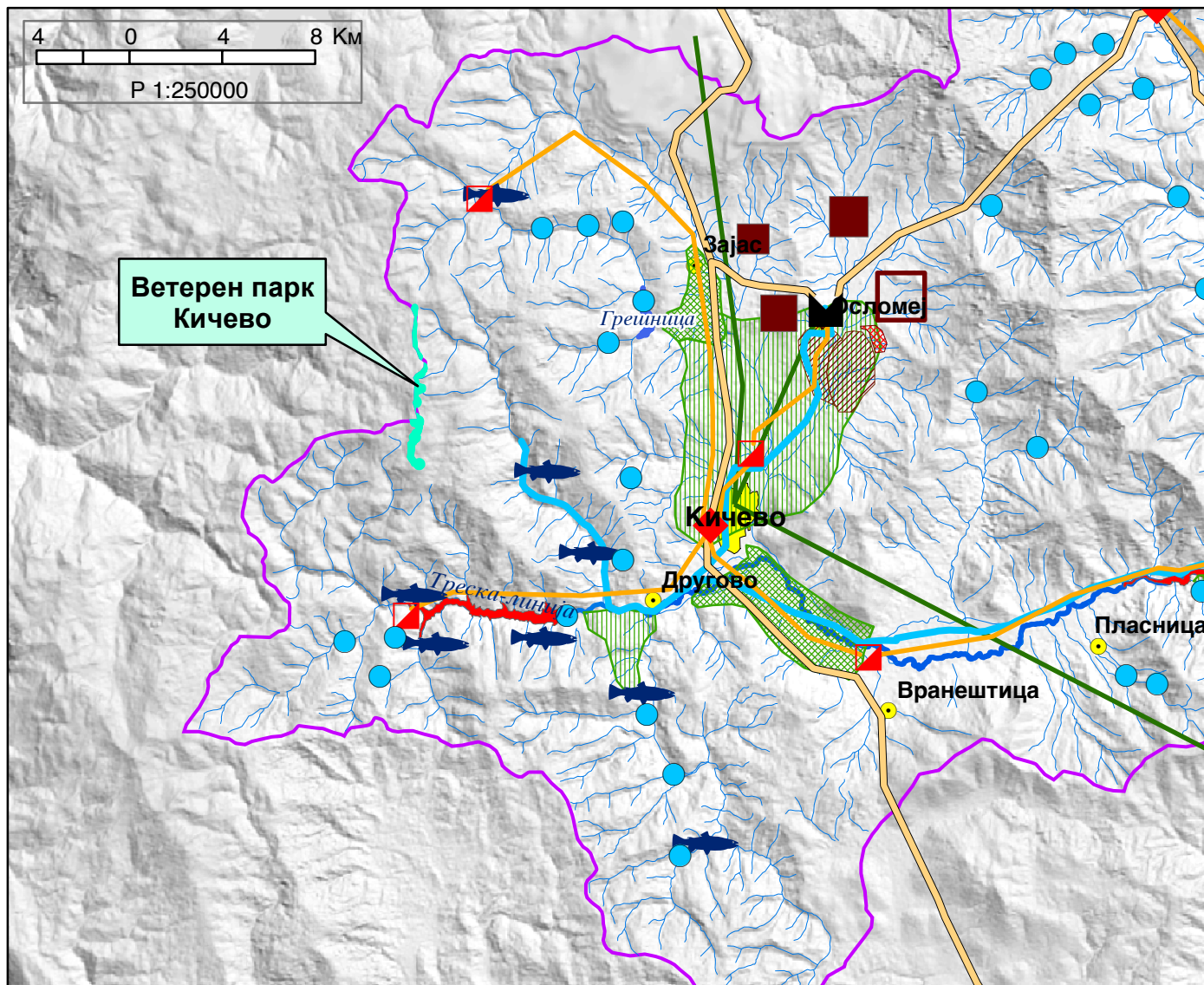
Инфраструктурни системи

Водостопанска и енергетска инфраструктура

Карта бр. А3030713

Легенда:

граница на сливно подрачје	хидроелектрана	наводнувани површини
трафостаница 110 kV	мала и мини хидроелектрана	наводнувани површини по 2020
трафостаница 35 kV	термоелектрана	РВС „Треска“
далновод 220 kV	акумулација	РВС „Студенчица“
далновод 110 kV	акумулација по 2020	лежиште на рудник Осломеј-Исток
далновод 35 kV	река Треска	лежиште на искористен рудник
гасовод	притока	неискористен рудник
	рибник	можно лежиште на рудник
		град
		општински центар

ИЗВОД ОД ПРОСТОРЕН ПЛАН НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА -разработка- ПРОСТОРЕН ПЛАН НА РЕГИОНОТ НА СЛИВОТ НА РЕКА ТРЕСКА 2005 - 2020

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

АГЕНЦИЈА ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ

Сектор:
Синтезни карти

Карта бр. А3030714

Тема:
Заштита и унапредување на животната средина и културното наследство
Реонизација и категоризација на просторот за заштита

Легенда:

граница на сливно подрачје

општинска граница

град

општински центар

акумулација

река

ботанички

заштитен предел

зоолошки

пештера

хидролошки

ботанички

дендролошки

зоолошки

карактер. пејсаж

пештера

природен резерват

хидролошки

зашт. зона на акумулации и реки

заштита на шуми

зашт. зона на изворишни простори

заштита на земјоделско земјиште

зашт. на простор со природни вред.

археолошки локалитет

црква

куќа

манастир

спомен гробница

зграда

Рекултивација на деградирани простори

јаловишта и површински коп за јаглен

деп. за комунален цврст отпад и дива деп.

депонија за техноген и руднички отпад

сервисна регионална депонија

индустриски загадувач

Културно-историско наследство

археолошки локалитет

црква

куќа

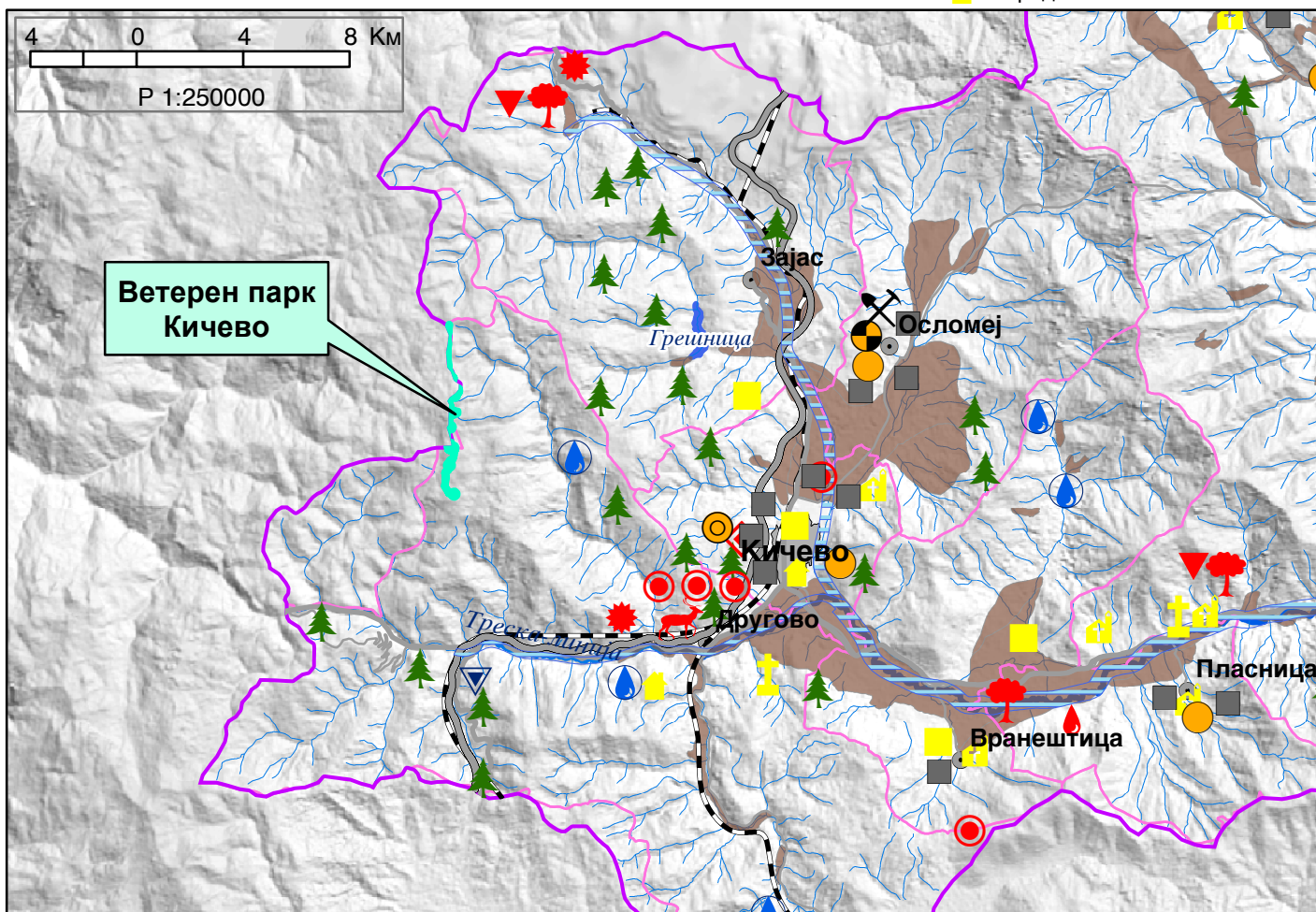
манастир

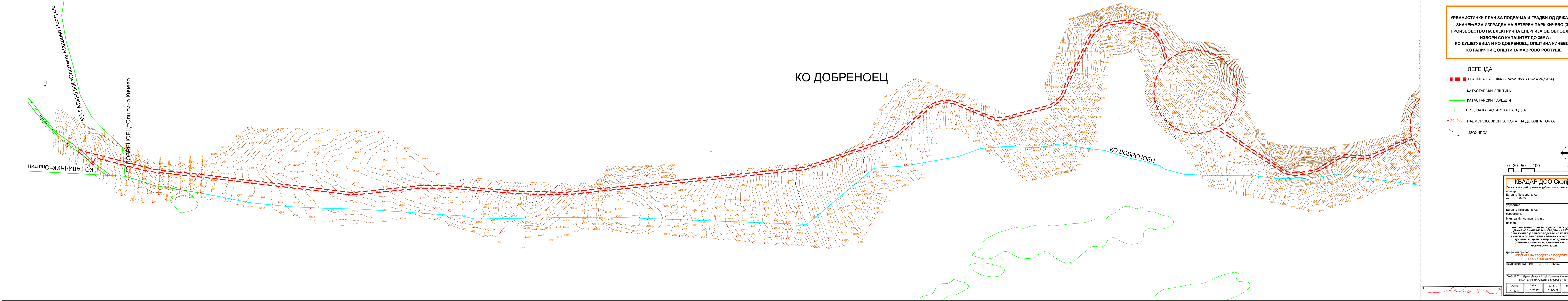

спомен гробница

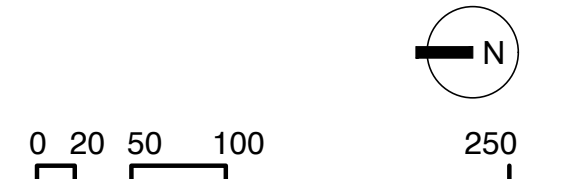
зграда

УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА ПОДРАЧЈА И ГРАДБИ ОД ДРЖАВНО
ЗНАЧЕЊЕ ЗА ИЗГРАБДА НА ВЕТЕРЕН ПАРК КИЧЕВО (ЗА
ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ОД ОБНОВЛИВИ
ИЗВОРИ СО КАПАЦИТЕТ ДО 35MW)
КО ДУШЕГУБИЦА И КО ДОБРЕНЕОЦ, ОПШТИНА КИЧЕВО И
КО ГАЛИЧНИК, ОПШТИНА МАВРОВО РОТУШЕ

- ЛЕГЕНДА
- ГРАНИЦА НА ОПФАТ (P=241 856.63 m2 = 24,19 ha)
 - КАТАСТАРСКИ ОПШТИНИ
 - КАТАСТАРСКИ ПАРЦЕЛИ
 - БРОЈ НА КАТАСТАРСКА ПАРЦЕЛА
 - НАДМОРСКА ВИСИНА (КОТА) НА ДЕТАЛНА ТОЧКА
 - ИЗОХИПСА

КВАДАР ДОО Скопје
Лиценца за изработување на урбанистички планови бр.0074
планер:
Биглана Петрова, д.и.а.
овл. бр. 0.0435

управител:
Биглана Петрова, д.и.а.
соработник:
Милица Миловановиќ, м.и.а.
настав:

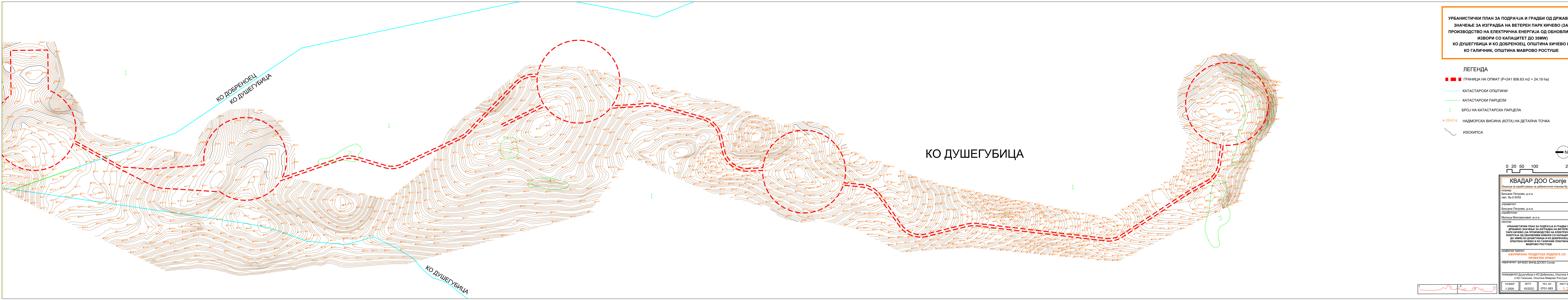
УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА ПОДРАЧЈА И ГРАДБИ ОД
ДРЖАВНО ЗНАЧЕЊЕ ЗА ИЗГРАБДА НА ВЕТЕРЕН
ПАРК КИЧЕВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА
ЕНЕРГИЈА ОД ОБНОВЛИВИ ИЗВОРИ СО КАПАЦИТЕТ
ДО 35MW) КО ДУШЕГУБИЦА И КО ДОБРЕНЕОЦ
ОПШТИНА КИЧЕВО И КО ГАЛИЧНИК ОПШТИНА
МАВРОВО РОТУШЕ

трафички прилог:
АЖУРИРАНА ГЕОДЕТСКА ПОДЛОГА СО
ПРОЕКТЕН ОПФАТ

нарачавател: КИЧЕВО ВИНД ДОСЕЛ Скопје

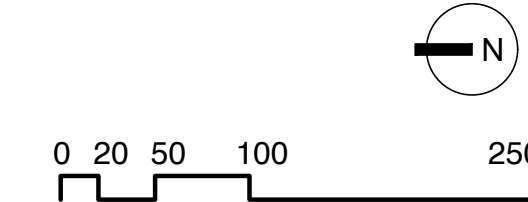
Локација: КО Душегубица и КО Добреноец, Општина Кичево
и КО Галичник, Општина Маврово Ротуше

РАЗМЕР 1:2500	ДАТА 10/2022	ТЕХ. БР. 0701-583	ЛИСТ БР. 1.1
------------------	-----------------	----------------------	-----------------

УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА ПОДРАЧЈА И ГРАДБИ ОД ДРЖАВНО
ЗНАЧЕЊЕ ЗА ИЗГРАДБА НА ВЕТЕРЕН ПАРК КИЧЕВО (ЗА
ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ОД ОБНОВЛИВИ
ИЗВОРИ СО КАПАЦИТЕТ ДО 35MW)
КО ДУШЕГУБИЦА И КО ДОБРЕНОЕЦ, ОПШТИНА КИЧЕВО И
КО ГАЛИЧНИК, ОПШТИНА МАВРОВО РОСТУШЕ

- ЛЕГЕНДА
- ГРАНИЦА НА ОПФАТ (P=241 856.63 m2 = 24,19 ha)
 - КАТАСТАРСКИ ОПШТИНИ
 - КАТАСТАРСКИ ПАРЦЕЛИ
 - БРОЈ НА КАТАСТАРСКА ПАРЦЕЛА
 - НАДМОРСКА ВИСИНА (КОТА) НА ДЕТАЛНА ТОЧКА
 - ИЗОХИПСА

КВАДАР ДОО Скопје
Лиценца за изработување на урбанистички планови бр.0074
планер:
Билјана Петрова, д.и.а.
овл. бр.0.0435

управител:
Билјана Петрова, д.и.а.
соработник:
Милица Миловановиќ, м.и.а.
наслов:
УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА ПОДРАЧЈА И ГРАДБИ ОД
ДРЖАВНО ЗНАЧЕЊЕ ЗА ИЗГРАДБА НА ВЕТЕРЕН
ПАРК КИЧЕВО (ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА
ЕНЕРГИЈА ОД ОБНОВЛИВИ ИЗВОРИ СО КАПАЦИТЕТ
ДО 35MW) КО ДУШЕГУБИЦА И КО ДОБРЕНОЕЦ
ОПШТИНА КИЧЕВО И КО ГАЛИЧНИК ОПШТИНА
МАВРОВО РОСТУШЕ

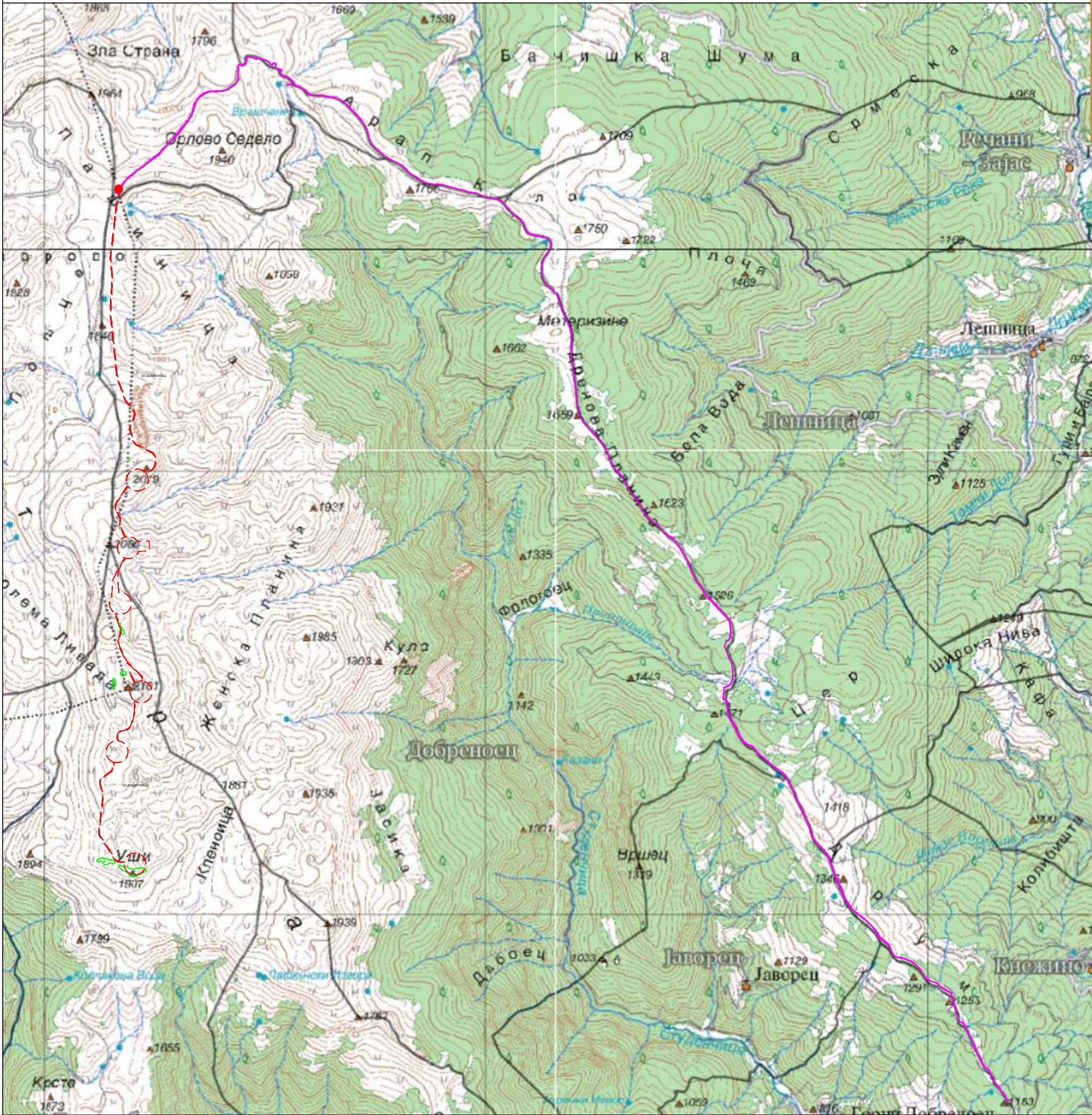
графички прилог:
АЖУРИРАНА ГЕОДЕТСКА ПОДЛОГА СО
ПРОЕКТЕН ОПФАТ

нарачачтег: КИЧЕВО ВИНД ДОСЕЛ Скопје

Локација: КО Душегубица и КО Добреноец, Општина Кичево
и КО Галичник, Општина Маврово Ростуше

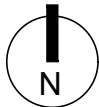
РАЗМЕР	ДАТА	ТЕХ. БР.	ЛИСТ БР.
1:2500	10/2022	0701-583	1.2

УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА ПОДРАЧЈА И ГРАДБИ ОД ДРЖАВНО
ЗНАЧЕЊЕ ЗА ИЗГРАДБА НА ВЕТЕРЕН ПАРК КИЧЕВО (ЗА
ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ОД ОБНОВЛИВИ
ИЗВОРИ СО КАПАЦИТЕТ ДО 35MW)
КО ДУШЕГУБИЦА И КО ДОБРЕНОЕЦ, ОПШТИНА КИЧЕВО И
КО ГАЛИЧНИК, ОПШТИНА МАВРОВО РОСТУШЕ

ЛЕГЕНДА

- ГРАНИЦА НА ОПФАТ (P=241 856.63 m2 = 24,19 ha)
- ПОСТОЕН ПАТ ДО КНЕЖИНО (некатегоризиран)
- ГРАНИЦА НА КАТАСТАРСКА ОПШТИНА
- ВОДОТЕЦИ

КВАДАР ДОО Скопје

Лиценца за изработување на урбанистички планови бр.0074
планер:
Биљана Петрова, д.и.а.
овл. бр.0.0435

управител:
Биљана Петрова, д.и.а.
соработник:
Милица Миловановиќ, м.и.а.

наслов:
УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА ПОДРАЧЈА И ГРАДБИ ОД
ДРЖАВНО ЗНАЧЕЊЕ ЗА ИЗГРАДБА НА ВЕТЕРЕН
ПАРК КИЧЕВО (ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА
ЕНЕРГИЈА ОД ОБНОВЛИВИ ИЗВОРИ СО КАПАЦИТЕТ
ДО 35MW) КО ДУШЕГУБИЦА И КО ДОБРЕНОЕЦ
ОПШТИНА КИЧЕВО И КО ГАЛИЧНИК ОПШТИНА
МАВРОВО РОСТУШЕ

графички прилог:
ПОШИРОКО ОПКРУЖУВАЊЕ СО НА ТОПОГРАФСКА КАРТА СО
ПРОЕКТЕН ОПФАТ И СООБРАЌАЈНО ПОВРЗУВАЊЕ

нарачател: КИЧЕВО ВИНД ДООЕЛ Скопје

локација:КО Душегубица и КО Добреноец, Општина Кичево
и КО Галичник, Општина Маврово Ростуше

РАЗМЕР	ДАТА	ТЕХ. БР.	ЛИСТ БР.
1:40000	10/2022	0701-583	2